

*Kristus je vstal,
da bi človek,
ki izhaja iz Boga,
živel v Bogu.*

Janez Pavel II.

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 69

3

APRIL 2002

Reconquista, provinca Santa Fé, 16. decembra 2001: Buenosaireski nadškof in kardinal Jorge M. Bergoglio polaga roke na mons. Andreja Stanovnika OFM, novega škofa v tem mestu. (Foto: Irma Jenko)

Med predsednikom Andrejem Rezejem in škofom Alojzom Uranom stoji Joži Zerovnik, ki je izdelal in podaril sanmartinskemu Domu to slovensko znamenje

Gobelin v prezbitteriju cerkve sv. Frančiška Asiškega v Buenos Airesu, ki meri 8 m 12 m, predstavlja poveličanje sv. Frančiška in dva dogodka iz njegovega življenja

Marko Jerman - vitraž: VSTAJENJE

SPREOBRNITEV VSEH BO REŠITEV ZA VSE

Jure RODE

Obređi Velikega tedna nas vsako leto spominjajo na Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje. Zakaj je moral trpeti, umreti in vstati od mrtvih? Skrivnost človekove hudobije je zahtevala strašno skrivnost Jezusovega trpljenja in smrti na križu.

Na god sv. Tomaža Akvinskega (28. januarja) beremo iz njegovega spisa o veri, da je bilo Jezusovo trpljenje potrebno iz dveh vidikov: kot **zdravilo** zoper greh in kot **zgod za ravnanje**:

Jezusovo **trpljenje** je bilo predvsem **zdravilno**. V njem je naše zdravilo zoper vse zlo, v katerem se znajdemo zaradi izvirnega greha in zaradi svojih grehov. Tudi za sedanjo krizo v Argentini ponovno slišimo, da je kot kazen za desetletja korupcije, poneverb, laži, podkupovanj, krivičnega in nepoštenega prisvajanja bogastva, neurejenega družinskega in družbenega življenja, zgubljanje verskega in moralnega čuta. Tisti, ki je v krizi, je človek: on je začetnik in žrtev takega početja. Človek je tisti, ki zlorablja sredstva, ki so sama po sebi nedolžna, ali vsaj indiferentna: javne službe, izvrševanje raznih poklicev, denar, orožje, TV, radio, tisk, internet, droge...

Prav tako koristen je Jezusov **zgod ravnanja v trpljenju**. V njegovem trpljenju je moč za pravilno usmeritev vsega našega življenja. Če hočemo živeti popolno, zaničujemo, kar je zaničeval Kristus na križu, in želimo, kar je on želel.

KRIŽ JE POT DO VSEH KREPOSTI

Jezus na križu nas uči tistih kreposti, ki so nam nujno potrebne, da pridemo iz skrajno hude moralne krize, ki zavzema že naše družbeno življenje v celoti, ko ni več samo gospodarska kriza, ampak je vse stanje človeka v krizi.

Na podlagi Jezusovega zgleda nas sv. Tomaž uči:

Če iščeš **ljubezen**, se spomni: *Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da kdo za svoje prijatelje dá svoje življenje*. Tako je ravnal Kristus na križu. Če je torej on dal svoje življenje za nas, ne sme biti tudi nam nobena žrtev zanj prevelika.

Kdor išče **zgod potrpežljivosti**, bo odličnega našel na križu. Potrpežljivost je velika v dveh primerih: če kdo prenaša trpljenje, kadar se mu ne more izogniti, ali pa če se mu ne izogne, čeprav bi se mu mogel. Zgod obojne potrpežljivosti je Kristus na križu.

Če iščeš **zgod ponižnosti**, glej Križanega: Jezus-Bog je hotel biti sojen pod Poncijem Pilatom in umreti.

Če iščeš **zgod pokorščine**, hodi za njim, ki je bil pokoren Očetu do smrti na križu: *Kakor je namreč po nepokorščini enega človeka (Adama) množica postala grešna, tako bo tudi po pokorščini enega (Kristusa) množica postala pravična*.

Če hočeš najti **pravi odnos do zemeljskih stvari**, hodi za njim, ki je *kralj kraljev in Gospod gospodov, v katerem so skriti vsi zakladi modrosti in vednosti*. Na križu je nag, zasmehovan, opljuvan, pretepen, s trnjem kronan, napojen s kisom in žolčem.

Sklep: ne navezuj torej svojega srca ne na oblačila in bogastvo, kajti *razdelili so si moja oblačila*; ne na časti, ker je skusil sramotenje in udarce; ne na dostojanstva, kajti *splekli so krono iz trnja in mi jo dali na glavo*, ne na ugodja, ker *so me v moji žeji napajali s kisom*.

Z OČE NAS NIKDAR NE ZAPUSTI

Kljub prvemu grehu prvega človeka in kljub tako hudim žalitvam v vseh časih in na vseh koncih sveta, nas Gospodova ljubezen ni zapustila, nas nikdar ne bo zapustila. Njegove ljubezni do nas ne ustavimo niti tedaj, ko z brezbriznostjo žalimo svojega Dobrotnika. Kliče vedno nazaj k sebi in nam želi srečno življenje zaradi Jezusove smrti na križu.

Pri tem že sam način, kako nam je Bog naklonil dar odrešenja, za ceno Kristusove smrti, vzbuja v nas občudovanje in, Bog daj, trden sklep za spreobrnjenje. Ker čeprav je bil namreč v božjem sijaju, ni ljubosumno varoval enakosti z Bogom. Sam sebe je izničil in vzel nase podobo hlapca. Še več, nosil je naše trpljenje, si naložil naše bolečine, da bi mi po njegovih ranah ozdraveli. Odkupil nas je iz prekletstva stare postave, ter je zaradi nas postal prekletstvo. Prestal je najsrmotnejšo smrt, da bi nas privedel v preslavno življenje. Niti mu ni bilo dovolj, da nas je duhovno mrtve oživil, temveč nam je dal, da moremo postati deležni njegovega božanstva in nam je pripravil večno slavo in srečo, ki presega vsako človeško pojmovanje in pričakovanje.

Kaj naj torej povrnemo Gospodu za vse, kar nam je dal? Cerkev nas uči, da je Gospod tako dober, da niti ne mara povračila. Zadostuje mu naša ljubezen v zahvalo za prejete dobrote. Toda, ali ni naša ljubezen najtežji odgovor na božjo ljubezen do nas?

BREZ SPREOBRNITVE NAM NI PRAVE REŠITVE

Sedanja kriza v Argentini ima več imen, eno hujše od drugega. Lahko jo imenujemo posplošena korupcija, uradno in zasebno nakladanje laži, kraje, poneverbe, skrajno krivična razdelitev življenjskih možnosti za človeka vredno življenje, izguba verskega in moralnega čuta, umor vesti, praktično življenje brez Boga, ali vsaj mimo Boga, če ne že kar proti Bogu, in morda bi vsak mogel dodati še kako nalepko, da bi bolj živo opisal to, kar na kratko imenujemo politično-gospodarsko-socialno krizo. Pa vsi vemo, da je na dnu in na koncu vseh zunanjih razlag, moralna kriza, človek in družba sta v krizi. Veliko je nedolžnih žrtev, dejansko pa vsi trpimo kazen za desetletja in desetletja opisanega nemoralnega početja.

Samo iskrena spreobrnitev vseh državljanov je zanesljiva pot do celotne rešitve iz krize. Ne zadostuje visok gospodarski standard potopljen v moralni nered. Da je človek všeč Bogu, je res potrebno spreobrnjenje celotnega življenja. To bi bila resnična Velika noč po Božji volji. Saj Kristus ni umrl le za človekovo zemeljsko srečo, ampak da bi bil popolnoma srečen v tem življenju in v večnosti, v srečanju z Bogom.

Molimo za spreobrnitev vseh ljudi v naši državi, v Sloveniji in po vsem svetu. Potem bomo smeli upati na izhod iz krize. Za to je Kristus umrl in vstal od mrtvih: da bi vsi imeli življenje in ga imeli v izobilju! ■

Z menoj se radujte

Vladimir KOS

*O, kó bi se kakor na zvezdo božično,
pripravljali še na najslávnejšo Noč!
O, ko bi hodili z ljubeznijo vštric,
tako in še bolj kot na svatbo poročno...*

*Nikdár ni bilo takšne svete svetlobe,
ki bi si predrznila streti temó,
ki tudi to noč si lastila je Grob —
a Vstalega z Groba objela je zora.*

*Nov svet se rodil je — z menoj se radujte!
Nič več se pri grobu naš sen ne konča.
Nič več nam ni Bog strašno daleč in tuj —
sam Božji je Sin zdaj Človek med nami.*

*Z Nebes zmeraj znova v srcé se nam vrne —
kaj takega zmore ljubeči le Bog!
Radujte z menoj se! Noči so srebrne,
in dnevi ne tečejo v žalostnem krogu.*

KRATKE NOVICE

MEXICO — V Marijino svetišče Guadalupe v Mehiki se vsako leto zgrinja več romarjev kot v vatikansko baziliko, Lurd in Fatimo skupaj... (*Mladika*)

ZAGREB — Za rektorja zagrebške univerze je bil 18. septembra izvoljen duhovnik, profesor in dekan teološke fakultete ter kanonik stolnega kapitlja dr. Tomislav Ivančić. Službo bo prevzel 7. februarja 2002. (*Ave Maria*)

SARAJEVO — Po podatkih visokega komisariata ZN za begunce je bilo v Bosni od konca vojne do danes 1345 žrtev min, med njimi v lanskem letu 12 otrok... (*Mladika*)

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA APRIL

Vloga družine v sodobnem svetu

Splošni: Da bi ob mnogih naglih spremembah, ki se dogajajo v današnjem svetu, znali ceniti pomen družine v njeni temeljni poklicanosti, da je zibelka življenja ter šola vere in pravih vrednot.

Misijonski: Da bi cerkvena občestva našla oporo v junaškem pričevanju mučencev našega časa in z vedno novim pogumom oznanjevala Jezusa Kristusa, Odrešenika človeštva.

Slovenski: Da bi duhovniki in laiki drugi druge visoko cenili, med seboj sodelovali in tako prispevali vsak svoj delež pri graditvi Božjega kraljestva med nami.

Bog zmaguje nad logiko smrti

Nadškof dr. Franc RODE

„Svetloba slavno vstalega Kristusa naj prežene temine srca in duha!“

Močno odmeva v naših srcih ta vzklik ob prižiganju velikonočne sveče, simbola luči, ki je zasvetila človeštvu s Kristusovim vstajenjem.

Temine srca in duha! Izraz nam je blizu in nam veliko pove. V srce se naseli tema, ko človek izgubi veselje do življenja in mu to postane breme; ko so stvari okrog njega brez bleska in utrujajoče, potrte in celo sovražne; ko so odnosi z drugimi brez čara, plitvi in nadležni; ko ga obide občutek, da nikomur nič ne pomeni in da nihče od njega ničesar ne pričakuje; da njegove besede nikomur ne sežejo v srce; da nihče ne odgovarja na njegove klice; da je okrog njega sama praznina, on sam pa izgubljen v veselju brez srca.

Človekovega duha se polasti tema, ko ne najde več odgovora na vprašanje: Zakaj ta okrutni svet s svojimi krivicami in trpljenjem? Zakaj je človek tako ranljiv pred zlom in zakaj ga zlo privlači? Zakaj se ne more povzpeti do plemenitega, polnega in radostnega bivanja? Kakšen smisel ima vse to, če ima sploh kakšen smisel?

Temine srca in duha opažamo tudi okrog sebe. Toliko mladih je razočaranih in tesnobnih, brez ciljev in idealov. Ozračje, ki v njem živijo in ga ustvarja določena plehka kultura, jim preprečuje, da bi odkrili svoje globine in si zastavili temeljna vprašanja o smislu življenja, o pomenu svobode, o osebni odgovornosti, o sporočilu umetnosti in lepote. Ti mladi, ki živijo v prostoru brez Boga, so videti utrujeni in postarani.

Vsakdo, ki omejuje življenje na ta bežni trenutek in na tesna zemeljska obzorja, pohablja človeka, nasilno zanika

njegovo hrepenenje in dejansko paktira s smrtjo. Vsakdo, ki kot edini in zadnji cilj človeške dejavnosti postavlja gradnjo zemeljskega mesta, utemeljuje dokončno smrtnost človeka.

Toda Bog zmaguje nad to logiko smrti. Samo on je trdna obramba pred razosebljanjem, pred plitvim konformizmom javnosti. Bog človeka stalno kliče k osebnemu središču, ga vabi v globine njegove pristnosti. Bog je protiutež pred sužnostjo usode, pred maliki porabniške družbe, pred hlapčevanjem oblasti in pohlepu po denarju.

Vstali Kristus je novo središče, kjer se zbirajo močni, svobodni in mladi. Večno mladi Bog, ki je „zdrobil verige smrti in zmagoslavno vstal od mrtvih“, ponuja človeku svojo zmago in z njo novo mladost. Poziva nas k premagovanju duhovnega staranja, spogledovanja z zlom, nagona po samouničevanju, sle po smrti.

Veselo oznanilo velike noči, ki ga potrjuje za vedno prazen grob, je: „Ne boj se! Jaz sem Prvi in Zadnji in Živi. Bil sem mrtev, a glej, živim na veke vekov in imam ključne smrti in podzemlja“ (Raz 1,17-18).

Veder je in nedotakljivo mlad, kdor je v svoje srce sprejel tega živega in mladega Boga in z njim povezal svojo usodo, v veri in ljubezni. Kajti ta Bog mu vsak dan obnavlja življenje, mu podarja radost in upanje. Njegov bežni zemeljski trenutek je že ožarjen s svetlobo večnosti. „Njemu, ki nas ljubi in nas je s svojo krvjo osvobodil naših grehov ter napravil iz nas kraljestvo in duhovnike za svojega Boga in Očeta, njemu slava in oblast na veke vekov. Amen“ (Raz 1,5-6).

Ne imej nič s tem pravičnim

Ko se je lenobno pretegnila na dragocenih blazinah in s slastjo pogledala na srebrn pladenj, bogato obložen s sadjem, ji je v spominu temno zažarelo. Zakaj se ne more veseliti svetlega pomladnega dne, obdana z bogastvom in s skrbnimi služabnicami? Zaslišala je pljusak vode, kot bi kdo izlival težka vedra, in se spomnila: to ni njena hiša, tu nima bazena na vrtu, za jutranje kopanje bo morala porabiti majhno kopalnico, namenjeno samo umivanju, ne tudi razvedrilu.

„Seveda, v Jeruzalemu sem,“ se je otožno in z nejevoljo spomnila svojega včerajšnjega potovanja. Večkrat na leto, posebno pa še ob velikih judovskih praznikih, je Poncij prihajal sem, v osrčje judovstva. Nikoli ne veš, ali bodo morda prav letos začeli svoj upor in bo hegemon, upravitelj, še kako potreben tu, da ga bo zadušil.

Zavzdihnila je in se poskusila otresti misli na judovske sanje o lastnem kraljestvu. O, poznala jih je, od prvega diha in vse otroštvo je poslušala, kako se bo ta osupljivi dogodek nekega dne zanesljivo zgodil. In potem ne bo nikjer več nobenega Rimljanja, ki bi javno daroval poganskim bogovom, nobenega nestrpneža, ki bi pobiral davke od judovskih družin, in nobenega vojaka, ki bi pikolovsko opazoval, ali bodo Judje izpolnili vse svoje obveznosti ali pa bodo prekoračili ostro določeno svobodo, ki jo je temu zaslužnjemu ljudstvu odmerilo rimsko cesarstvo. In ko se bodo nekega dne, pod vodstvom odrešenika, ki je napovedan v vseh prerokih zaveze, uprli, bo rimskega gospostva konec! Potem bo Izrael svoboden! Sam si bo krojil tudi svetne postave, ne le verskih! Kako bi lahko vse te sanje sploh kdaj pozabil, kdor je odrašal v judovski družini? Vendar jih Klavdija ni marala. Niti misliti ni hotela nanje. Zdaj je prokuratorjeva žena, njen pomembni mož ima oblast nad si-

lnimi pokrajinami zasedenih dežel in ona sama ne čuti prav nobene potrebe, da bi se sploh še hotela spominjati svojega judovskega porekla in vere svojih staršev.

Da ima njeno ljudstvo samo enega, edinega Boga? Prav, naj torej daruje njemu, kakor so jo učili. Kajti vse to res ni pomembno. Življenje je tako pisano, modrosti sveta so tako silne, da človek vsega tega ne more spoznati, kaj šele res dojeti. Naj torej ima vsak svoje prepričanje, da le ne moti skupnosti. Tako je bilo od vedno Poncijevu prepričanje.

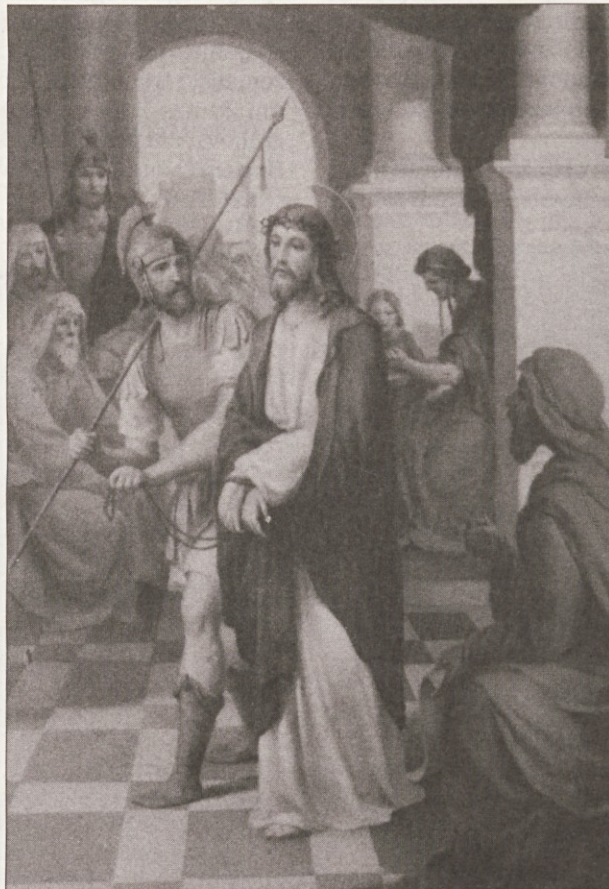
Ne, Klavdija se ni držala zapovedi svoje vere, pravzaprav je zelo kmalu pozabila nanjo. Tudi zanjo je bilo življenje tako pisano, dežele tako široke in zanimive, dnevi pa tako kratki, da si lahko vedno zajel samo delček vsega, pa je že bilo dne konec ... Počasi je na vero svojih staršev popolnoma pozabila, prekrila jo je z ljubeznijo do Pon-

cija in do njunega sina, pozabila ob blestečih dogodkih ali ob lenobnem miru varnega življenja, ki ga je imela prefektova žena. Bilo je toliko lepega! Toliko vznemirljivega in toliko dražljivega! In njeno dete, pokončni mali Rimljan, ki je že začel slutiti očetovo čast in bogastvo, s katerim sta oče in mati obdajala svojega edinorojenca! Že se je vadil sukati sulico in že je mirne ure z veseljem presedel ob učitelju, ki mu je odkrival skrivnosti učenosti. Ob milih večerih pa je sedel z materjo v atriju, srkal vonj pomarančevcev in mandljevcev, poslušal butanje oddaljenega morja ob obalo in s čistim glasom pritegnil sužnji, ki je ob brenkanju tiho pela.

Klavdija je bila srečna ženska. Žena in mati, obdana s častmi, z varnostjo in ljubeznijo. Le na takih potovanjih, kot je bilo tole, ko je morala ljubega sina pustiti v lepi hiši ob morju v Cezareji, sama pa spremljati moža v te divje kraje, se je spomnila svojega izvora, ljudstva, ki ga je zapustila, in svojih staršev. Zdaj so že zdavnaj vsi mrtvi, sama je in svobodna.

In vendar jo to jutro vse moti. Nekaj je v zraku, nekaj vznemirja tiho jutro, nekaj grozi miru, da se zdi navidezen. Dvignila se je z ležišča, zavrnila skrbno služabnico in se brez kopanja hitro oblekla. Stopila je v dolge hodnike, ki so peljali v uradne dele palače, da poišče Poncija. On ji bo že znal preganati slabo voljo, naslonila se bo nanj in pozabila na nemir.

Daleč spodaj pod palačo je vrelo. Množica je hrumela in nekaj vpila in ta nevsakdanji hrup ji je še bolj načel živce. Pa kaj se spet dogaja v Jeruzalemu? Ne more niti en praznik v tem nemirnem mestu njenih prednikov miniti mirno? Ko je prišla do stebrov pred sodno palačo, je zagledala Poncija. Njegov vedno mirni in vedri obraz je bil vznemirljen, narahlo je z levico tolkel po nogi, da so ploščice potihoma zvenele, in pogled mu je bil nemiren in

jezen. Kaj hočejo od njega?

Zagledala je mladega Juda, ki je stal pred Poncijem. Lasje so mu bili polni prahu in njegovo oblačilo umazano, kot da so ga veliko vlačili po tleh. Vendar je stal mirno, kot da ne stoji pred najvišjim oblastnikom. Poncij je nekaj rekel, česar ni slišala, videla pa je, kako mladi Jud ni odgovoril in kako se je njen mož ob tem omalovaževanju ves napel. Stopila je korak naprej, da so sandali zazveneli na tlaku in opazili so jo, ko vendar ni imela kaj početi tu. Poncijev pogled je bil nestrpen in jezen, pogled mladega umazanca pa tako zelo drugačen. Pogledal jo je in njegove oči so bile mirne in ljubeznive kot dve jezери, ki bi se človek rad potopil v njuno mirno globino, se tam osvežil in spočil.

„Ojoj,“ je vzkliknila, od presenečenja kar naglas, da je Poncij hitro stopil do nje in jo vprašujoče prijel za laket. „Ne bi smela biti tu,“ je potihem rekel.

„Kaj imate? Kdo je to? Prosim, zdaj se spominjam svojih sanj, ki so mi naredile jutro težko in temno! Ne imej ničesar s tem pravičnim, kajti veliko sem trpela zaradi njega!“

Poncij ne bi smel stopiti v ozadje k ženi in ne bi smel tako prekiniti sodne obravnave, vsega tega se je v hipu zavedal in nejevoljno še enkrat stisnil ženi roko. „Pojdi! Pojdi! Takoj bo tega konec in potem pridem v tvoje prostore! Ne boj se, nič pomembnega se ne dogaja, pojdi!“

Spustil jo je in se vrnil na svoje mesto, trdno odločen, da to neprijetno zadevo čim prej opravi in se res vrne v mir in tišino h Klavdiji. Samo še nekaj dni in praznikov bo konec in lahko bosta spet odšla domov v Cezarejo. Tam je življenje drugačno, mirno se bosta sprehajala z roko v roki ob morju in otrok bo skakal okoli njiju in ju razveseljeval.

Da le dobro in pravično razreši tale spor med judovskimi verskimi učitelji in človekom, ki so ga pripeljali!

Klavdija pa se ni vrnila v svoje prostore, obstala je za stebrom in kot začarana poslušala, zakaj so prišli Judje pred upravitelja. Tega nenavdnega človeka so obsodili poli-

tičnih grehov, češ da hujska ljudstvo k vstaji in se dela judovskega kralja. Kralj! je odjeknilo v njenem judovskem spominu. Prišel je in osvobodil bo njeno ljudstvo!

Tudi Poncij je vedel za vse prerokbe, ob večerih, kadar sta bila sama, mu je pripovedovala, kakšno sijajno zgodovino pričakuje njeno ljudstvo in ob takih priložnostih se je vedno le potihem in prizanesljivo smehljaj. Rim s svojimi kohortami je vendar osvojil ves svet in je neuničljiv!

In vendar zdaj sliši moža, kako je vprašal: „Ti si judovski kralj?“

„Sem,“ je mirno odgovoril tujec in gledal oblastniku naravnost v oči. Veliki duhovniki in starešine pa so kot ponoreli začeli vpiti in obtoževati, vendar se zanje ni nihče zmenil.

„Ne slišiš, koliko pričajo zoper tebe?“ je začudeno rekel Pilat. Ko bi kdo njega tako obtoževal in obsojal ... Ta tujec pa molči!

„Nobene krivde ne najdem na njem!“ je zaklical Pilat in Klavdija je bila ponosna nanj. Kako bi mogel biti ta mirni človek res kriv vsega, česar ga dolžijo! Naj se vendar vse to neha, da bosta s Poncijem v miru sedla in misli-

la na prijetnejše reči! In res, Pilat je obtoženca in njegove tožnike poslal k Herodu, naj on razreši ta spor, saj je obtoženi vendar Galilejec!

Komaj pa sta Klavdija in Poncij izrekla nekaj besed, komaj je moženo za silo potolažil, da je vsega konec, da lahko pozabi in se umiri, je hrup pod palačo spet narastel.

Pr eden je lahko stekla pogledat, kaj se dogaja zdaj, so že zazveneli trdi koraki na stopniščih in Poncij je odšel nazaj v sodno dvorano.

Po prstih je stekla za njim, gnana od silnega nemira, saj je uganila, da so spet pripeljali tistega moža.

Skrita za stebrom je videla, kako je Pilat pregovarjal množice, ki so tulile.

„Nobene krivde ne najdem na tem človeku,“ je pomirjevalno poskusil, ko pa so zahtevali smrt, je nejevoljno odgovoril: „Nič smrti vrednega ni storil!“

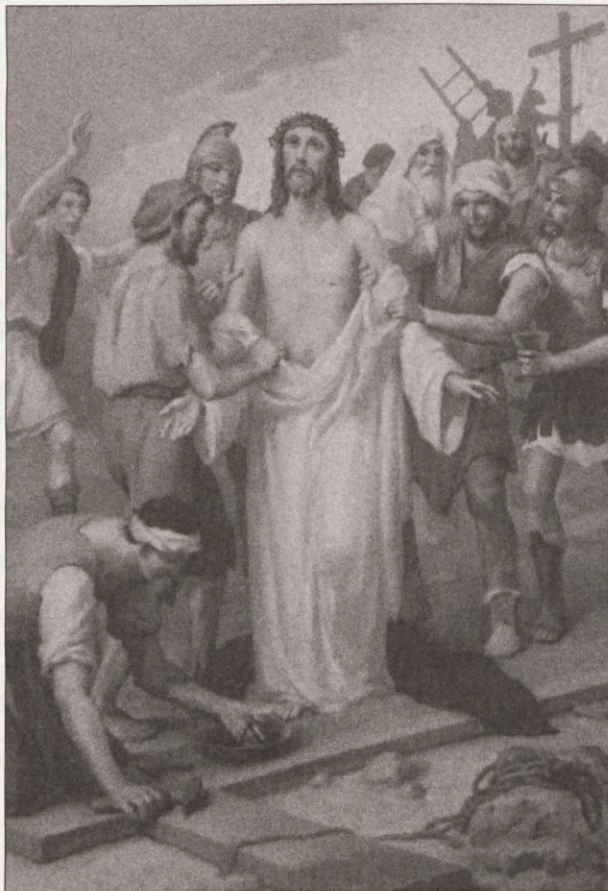
Tuljenje pa ni prenehalo in Pilat je rekel: „Dal ga bom bičati, potem pa ga bom izpustil!“

Bičati! Kako je vendar mogel — samo zato, da bi pomiril množico, naj vendar ne bi dal bičati nikogar!

Čez obzidje se Klavdija ni sklonila, ni hotela gledati, kako bičajo tega človeka. Slišala je le udarce in kričanje množice, da jo je vse spominjalo na amfiteater. Glej, tudi njeno judovsko ljudstvo ni nič boljše od Rimljanov, ki se naslanjajo nad krvjo gladiatorjev ...

Mladega Juda so pripeljali nazaj, čeprav Klavdija ne bi verjela, da je lahko isti človek. Njegovo oblačilo je bilo krvavo in razstrgano, lasje pa razmršeni in prepleteni s trnjem, ki so mu ga v norčevski nasladi kot krono nataknil na čelo. Izpod trnja so polzele kaplje krvi in se stekale po obrazu. Neki duhovitež je pretepenega ogrnil s škrlatnim plaščem in nekdo mu je v zvezane roke porinil trs, kot da je žezlo. Takega, uničenega in osramočenega so privlekli nazaj do Pilata, ki se je z odporom obrnil stran. Da je moral to ukazati on, pravičnež in poštenjak!

„Glejte, človek!“ je zaklical, z upanjem, da bi se sramovala tudi množica, ki se je napasla nad krvavim dogodkom. Pa tuljenje ni prenehalo in za hipec je bilo Rimljana sram, da pripa-

da isti vrsti kot neusmiljena bitja spodaj na dvorišču.

Klavdija je videla, kako je zahteval obredni vrč in vodo, si umil roke nad krvjo tega nedolžnega, in slišala, kako se njeno ljudstvo širokousti, naj njegova kri pride nad njih in nad njihove otroke ... Spomnila se je sina in se zgrozila. Polna strahu in usmiljenja je stekla nazaj v svoje prostore, z drobnimi dlanmi si je tiščala ušesa, da ne bi slišala, in želela je samo pobegniti stran, da bi lahko pozabila.

+ +

Hodila je po svojih prostorih in premišljevala, kako naj razvedri Poncija, da ne bo kar naprej govoril o tem sramotnem sojenju in da ne bo kar naprej ponavljal, da bi morda lahko, če bi se lotil drugače, obsojenca rešil ... Kaj zdaj pomagajo vsa ta razmišljanja, tudi Klavdija je vedela, kaj se je zgodilo potem, ko so mladega Juda odpeljali izpred palače! Vedela za sramotno vedenje njenega ljudstva ob poti, kjer je moral iti obsojenec, vedela za smrt na Golgoti in tudi sama čutila, kako se je stresel ves Jeruzalem in videla, kako je sonce potemnelo. Vendar bi ona sama najraje na vse skupaj pozabila, praznikov je konec in služabniki že pripravljajo prtljago, da bodo pojutrišnjem zjutraj odšli.

Potem bosta na vse to res lahko pozabila, čas bo prekril črne misli in spet bosta živela kot prej. Saj ni Poncij naredil nič takega, ni prekril nobenega zakona in nihče se ne bo spodtikal obenj. Le še na mirni obraz onega Juda bo treba pozabiti in le še misel na njegovo sramotno smrt, ki jo Rimljani namenjajo samo največjim zločincem, bo treba odgnati iz spomina ...

Dan po prazniku, na predvečer svojega odhoda iz Jeruzalema, se ni mogla premagati, vzela je dve služabnici in odšla v mesto. Kajti kdo ve, kdaj bo spet videla znane poti, tempelj in grob staršev!

In čeprav je zdaj Rimljanovažena in je zapustila vero očetov ter opustila vse vezi, hoče danes še enkrat občutiti jeruzalemska tla pod svojimi nogami. Oblekla se je preprosto, da

je ne bi prepoznali, zavila glavo po judovski navadi in se napotila med ljudi.

Kako čudne so danes jeruzalemske ulice, kako odteka množica tujcev, ki so prišli samo za praznik, kako vse brenči od glasov, nemira in hitenja! Takega Jeruzalema ni marala. Odpravila se je proti templju, čeprav je vedela, da si niti v predverje ne upa, malo si bo le ogledala, kako teče življenje tam okoli in kaj govorijo prodajalci in kupci ob stojnicah.

Ko se je vrnila domov, je vsa upehana in vznemirjena poiskala Poncija. Sedel je, obdan z mnogimi zvitki, in premišljeval.

„Si slišal?“ je vzkliknila, še preden je prišla do njega.

Poncij jo je pogledal z odsotnim pogledom tujca in vprašal: „Govoriš o judovskem kralju?“

„Pravijo, da je bil res judovski kralj in da je bilo vse natančno napovedano, kako se bo zgodilo!“

„O, ne, o meni in o moji klavni vlogi ni bilo nič napovedanega,“ se je posmehnul, „torej tole že ne bo tisti judovski odrešenik! Počakati bodo

morali drugega!“

„Ampak pomisli vendar! Njegovi pravijo, da je Božji Sin in on sam da je rekel, da bo odrešil vse ljudstvo!“

„Draga moja, mrtev je. Moji vojaki so mu prebodli stran, da sta pritekli kri in voda in so o tem poročali. Mrtev je. Lahko bi morda bil voditelj judovskega ljudstva, lahko bi jih morda tudi osvobodil, ampak zdaj je mrtev! Zdaj ne more več nikomur ne koristiti ne škoditi!“

„Pravijo, da je kamen od groba odvaljen in da je vstal od mrtvih!“ je zaklicala.

„Pravijo, da so ga njegovi prijatelji ukradli!“ je pomirjevalno odgovoril, vendar so njegove oči govorile drugače, bile so tesnobne in bolešno vprašujoče.

„Pravijo, da je na križu vsem vse odpustil in da je desnemu razbojniku obljubil raj!“

„Ja, v tem je bil res dober. Ne pred sodnim stolom ne privezan na steber pri bičanju ne na poti do Golgote ni nikogar sramotil, ni kričal in ni preklinjal. Če je bil judovski kralj, ne vem, vem pa, da je bil izreden človek. Ne bi se sramoval, če bi bil Rimljan!“

„Pravijo, da so ga njegovi učenci videli in da je odšel v Galilejo, kjer se bo pokazal še drugim svojim!“

„To se naju ne tiče več, hvala vsem bogovom! Takrat bova že v Cezareji ...“

„Vendar pomisli, če je res ...“ je dodala prav potihem, sedla k njegovim nogam in položila glavo v njegovo naročje.

„Tisto noč sem sanjala o njem, se spominjaš? Pritekla sem k tebi, prestrašena in vznemirjena, in takoj, ko sem ga zagledala, sem vedela, da sem sanjala o njem!“

„Sanje nič ne pomenijo, saj veš,“ so tolažile njegove besede, njegovi prsti so se prijetno in tolažilno igrali z njenimi uhanj, vendar je zven njegovega glasu vso mirnost postavljala na laž.

„Saj veš, jaz sem Judinja,“ je zašepetala in v njegove dlani izjokala vso žalost zaradi izdajstva, zaradi pobega od zaraze staršev in zaradi spomina na mirne oči tistega tujca, ki ga je Poncij poslal na križ.

„Jutri greva domov,“ je

bilo vse, kar je rekel v njen jok in besede so bile res čudežno tolažilne.

+ +

Na velikem lepem vrtu sta se igrala prokuratorjeva žena in njegov edini sin. Smeh je veselo priplaval tudi do njega, ki je tu sedel pred mnogimi zvitki in poskušal zvedeti vse o vsem, kar se je dogajalo v velikem cesarstvu. Hvala vsem bogovom, da sta s Klavdijo zdaj spet tu, v tem mirnem in odmaknjenem kraju, kamor ne plivkajo tako zelo nemirne silnice ljudstev in ver mogočnega imperija. V Rimu ni niti malo tako lepo kot tu, tu se človek še lahko izgubi v poeziji in glasbi, v filozofiji in tudi v preprostih radostih mirne družinske sreče.

Klavdija se je po prihodu iz Jeruzalema spremenila, prve čase je nemirno sanjarila in napeto lovila vsakršno novico od tam, potem pa se je umirila, kot da je popolnoma potolažena. Obenem si je omislila mnogo novega. Hotela je, da na trgu sužnjev natančno pregledujejo, kdaj pride ponudba iz Judeje. Hotela je nove služabnice — vse njene sužnje so bile odslej iz Judeje in vsem je takoj dala svobodo. Poncij si ni želel vtikati v njeno novo navdušenje, včasih je sicer opazil nove ljudi, ki so obiskovali njegovo ženo, in včasih je zalotil kakšno novo služabnico, kako se z drugimi seznanja na čuden način: risali so znak ribe v pesek, skrivnostno šepetali in potem postali dobri prijatelji. Njegov dom je bil miren in vesel in ker tudi on sam ni preveč maral hrupnih zabav, kakršne so prirejali v Rimu pa tudi v Cezareji, je bil zadovoljen. Njegov sin je postajal več vojščak, ob materi pa obenem nekoliko zasanjan mladenič, ki je rad z njo pel nove, tuje pesmi. Kaj mu govori mati in zakaj je tudi on tako prijateljski do novih osvobodencev, Pilata ni zanimalo. Da je le mož in da je le njegova mati srečna!

On sam ima še toliko dela, še leto ali dve, potem pa se bo umaknil in takrat mu bo Klavdija kakšnega tihega večera gotovo povedala, kako razmišlja zdaj in zakaj. Gotovo mu bo odkrila vir svojega novega neminljivega zadovoljstva in sreče.

Do takrat pa naj vse bo, kakor je.

md

V Assisiju skupaj za mir

Jurij PALJK

Dan molitve predstavnikov dvanajstih največjih verstev z vsega sveta v Assisiju je bil „temeljni kamen na poti graditve civilizacije miru in ljubezni“, je dejal sveti oče Janez Pavel II. v nedeljo, 27. januarja, ko se je hotel zahvaliti udeležencem medverske molitve za mir in mladim, ki so se z navdušenjem udeležili molitvenega srečanja.

Ko je papež nagovarjal z balkona zbrane vernike, je bil vidno utrujen, a tudi odločen: „Še vedno je v meni živa vznemirjenost, ki sem jo doživel minuli četrtek v Assisiju na Dnevu molitve za mir. 'Nikdar več vojne! Nikdar več terorizma! V imenu Boga naj vsaka vera prinese na svet pravico in mir, odpuščanje in življenje, ljubezen!' To je bil slovesen poziv, ki sem ga skupno z odgovornimi različnih veroizpovedi naslovil na ljudi našega časa in obenem tudi s silo odklonil skušnjavo, da bi se reševale hude težave človeštva z uporabo orožja in nasilja. Na ta način smo položili še en temeljni kamen na pot graditve civilizacije miru in ljubezni!“

Nato se je sveti oče zahvalil vsem,

ki so prišli v Assisi, da bi svetu povedali, da nihče ne sme zlorabljeti vere za nasilje in vojne: „Še enkrat bi se rad danes zahvalil vsem verskim voditeljem, ki so se odzvali mojemu vabilu. V Assisiju smo skupaj poudarili, da je naloga vseh veroizpovedi pospeševati v medsebojnem spoštovanju miroljubno sožitje med narodi in različnimi kulturami. Prav tako izražam svojo živo zahvalo nepreglednemu številu vernikov, izjemno številnim ljudem z vseh koncev sveta, ki so nas spremljali s svojo duhovno pomočjo, kot tudi tistim, ki so, čeprav oddaljeni od vsake veroizpovedi, delili z nami 'duha' tega posebnega Dneva molitve za mir in so pripravljene se zavzemati tudi v prihodnje za obrambo in gojitev resničnih človeških vrednot!“

Papež ne bi bil on, če se še posebej ne bi obrnil k mladim: „Še posebno misel hranim za mlade, ki so z njim lastnim navdušenjem na dan tega pomembnega srečanja oživili mesto sv. Frančiška. Prav njim, novim generacijam, je namreč zaupana prihodnost sveta!“ Mladi so na Trgu sv. Petra sv. očeta navdušeno pozdravljali, saj so prišli, da bi pod vodstvom kardinala Ruinija skupno s papežem slavili svoj praznik Dneva miru. Na balkonu sta bila tudi dva predstavnika mladih, ki sta po papeževem nagovoru spustila dva bela goloba. O tem dejanju je sv. oče dejal: „To je pomembno dejanje, polno simbolov, posvečeno toliko otrokom v svetu, ki so žal še vedno žrtve vojn in velikih krivic. Želim si, da bi skupni napor vseh nas lahko zagotovil spoštovanje temeljnih pravic vsakega človeka, ki se rodi na Zemlji. Med temi človečanskimi pravicami, za katere se je potrebno zavzemati in jih braniti, je tudi zdravstvena oskrba, ki je v nekaterih predelih na Zemlji še vedno pomanjkljiva,“

Papež Janez Pavel II. in patriarh Bartolomej

če je že ni. V teh predelih revnega sveta se še vedno širijo bolezni, ki bi lahko bile že ozdravljene in jih na papirju več ni.“

MOLITEV V ASSISIJU

Molitve za mir v Assisiju se je na papeževo povabilo v četrtek, 24. januarja t.l., udeležilo več kot 200 verskih dostojanstvenikov z vsega sveta. Prišli so predstavniki 12 velikih verstev, in sicer krščanstva, muslimanske vere, judovske, sikhovske, hindujske, konfucijske vere, predstavniki džainizma, šintoizma, zoroastrijske vere, japonske vere tanrikio in predstavniki treh afriških tradicionalnih veroizpovedi. Med predstavniki pravoslavnih Cerkev je bil tudi poseben poslanec ruske pravoslavne Cerkve in ruskega patriarha Alekseja II., kar gre razumeti v luči toplejših odnosov med katoliško in rusko Cerkvijo.

Srečanje je bilo izjemno slikovito, ni manjkalo priložnosti za iskreno in globoko duhovnost, saj je bilo vsem verskim vodjem omogočeno, da so se zbrali in na samem molili. Seveda je vladalo že veliko zanimanja za sam prihod verskih voditeljev, ki so se v Assisi pripeljali s sv. očetom iz Vatikana z vlakom. Na trgu pred baziliko sv. Frančiška je bil pripravljen preprost oder, na katerem je bila edino oljka kot simbol miru, sicer pa je bil oder izjemno skromen in ni imel verskih znamenj; okrog odra je bilo 2200 sedežev za povablence na slovesnost, ki so jo prireditelji poimenovali *Pričevanje za mir*.

Medversko srečanje je označevala predvsem molitev, in to na različnih krajih v Assisiju. Papež je vodil molitev v baziliki, drugi predstavniki velikih verstev so molili na različnih krajih v frančiškanskem samostanu, tudi na samostanskem vrtu. Letos za razliko od prvih dveh medverskih srečanj v Assisiju ni bilo skupne molitve. So pa zato vsi verski dostojanstveniki podpisali dokument, ki so ga poimenovali *Skupno zavzemanje za mir*; to je pravzaprav zavezujoča obveza, porazdeljena na deset točk, ki so jih v Assisiju prebrali predstavniki različnih verstev. V dokumentu se vsi zbrani verski predstavniki strinjajo predvsem s tem, da nasilje ni noben odgovor na nobeno vprašanje in zato

KAJ JE PRAVZAPRAV KRŠČANSTVO

Alojz REBULA

V naših razkristjanjenih dneh se lahko zgodi, da naletiš na svojevrstnega človeka, bogoiskatelja, ki ti na vsem lepem reče: „Povej mi, kaj je pravzaprav krščanstvo. Ampak v dveh besedah.“

„Kako misliš?“

„Dam ti samo dve besedi.“

„Ta je lepa! Dve besedi, ko je o krščanstvu napisanih milijone knjig?“

„Dve besedi, kot sem rekel!“ ustrelji.

Tako te prisili, da tudi sam nekaj odstreliš: „MIR in ZAUPANJE.“

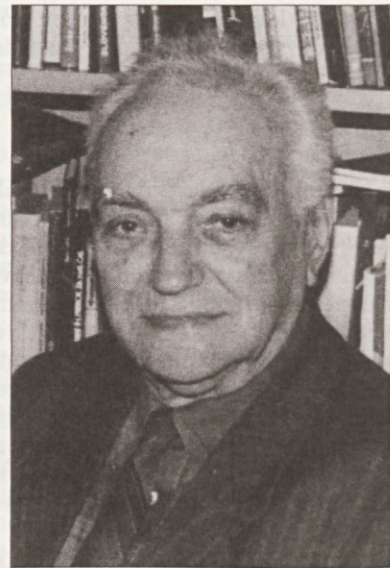
„Razloži!“

„MIR, to je zavest, da te nič na svetu resnično ne ogroža. Da si sredi neznanskosti časa in prostora meščen prav tja, kjer je zate najbolj prav. Da nosiš prav tiste križe, ki so od vseh mogočih križev zate najprimernejši. Da ti je dano pravega toliko veselja, kolikor ga potrebuješ. Da je svet, v katerem si,

ni nobeno nasilje nobena rešitev nobenega spora, kot se tudi strinjajo v javni obsodbi zlorabljanja vsake veroizpovedi in Boga za nasilje in vojno. Obsojajo terorizem in vsako obliko nasilja, ki sta skregana z vsako veroizpovedjo. Obenem so se tudi obvezali, da se bodo zavzemali za mir in mirno reševanje sporov ter za izkoreninjenje vsakega terorizma na svetu. Izjemnega pomena je tudi odlomek, v katerem so se predstavniki verstev zavzeli za medsebojno odpuščanje krivic in napak, a hkrati tudi zavzeli za medsebojno oprostitev in odpuščanje, za spravo in za to, da se nikdar ne sme noben človek vdati nasilju in maščevanju, ki vedno rojevata novo zlo.

O srečanju v Assisiju, ki ji je prek televizije prisostvoval skoraj ves svet, bomo gotovo še veliko slišali. Upajmo, da bodo sadovi molitve čimprej vidni.

(Novi glas)

kljub vsemu v bistvu dober, z atomsko energijo vred, ker je iz božjih rok. Da je tvoja preteklost blagoslovljena, kakršnakoli je že bila, če si poklical nadnjo božje usmiljenje. Da stojiš, ujet v nedoumljivo geometrično polje Smisla, ki osmišlja vse. Da je prav tako smiselno drevo ob tebi kakor oblak nad tabo, prav tako smiselni tvoj glavobol kakor zamuda vlaka, prav tako smiselni neki telefonski klic kakor neka finančna stiska. Da so posebej smiselni tvoji uspehi, tvoje nerodnosti, tvoje depresije. Skratka: v miru si, ker si v Smislu, v božjem naročju. Nikamor ne moreš pasti iz njega, razen če sam hočeš.“

„In ona druga reč v krščanstvu?“

„ZAUPANJE, hočeš reči? To je zavest, da skozi pragozd usode ne stopaš sam. Da je ob tebi tvoj angel, nad njim Marija, nad njo Oče. Da kljub skalovju, zaraslosti in kotanjam veš, kam: ne v nič, ampak v neki nepredstavljeni Domov. Tukaj lahko fantaziraš: lahko si, Slovenec, tisti Doma predstavljaš tudi v neki nadzemski Dolenjski. V zidani sredi večnih vinogradov, kjer Ti bo Gospod nalil od svojega božjega pridelka. In k mizi pod zvezdno brajdo bodo drug za drugim pristopili vsi, ki si jih v nekem že daljnem, težkem in trudnem življenju, umesenem iz bolezni, politike, bencina, imel rad. V onem življenju, zapečatenem s smrtjo, si jokal ob njihovih grobovih, imel si jih za nepovratne, tu pa jih boš srečal iste in drugačne, večno mlade, dediče iste pogostitve.“

To je tisto zaupanje: da je na koncu vseh poti Domovina, kjer se boš počutil neskončno doma. Kjer ti bo domače, kakor ti tukaj nikoli ni bilo ...“

VAŽNOST MOLITVE

in vztrajnosti v njej

Bog ni mogel dati dragocenejšega darila ljudem, kot da jim je dal za Glavo svojega Sina, po katerem je ustvaril vse stvari, in da jih je kot ude povezal z njim. Sin Človekov je bil kot Bog eno samo s svojim Očetom, kot človek pa je bil eno z ljudmi. Kadar zatorej govorimo z Bogom v molitvi, ga ne ločimo od Sina, in kadar Sina prosi telo, tega ne dela ločeno od Glave. Edini Odrešenik svojega telesa, naš Gospod Jezus Kristus, Sin Božji, je tisti, ki prosi za nas in v nas, istočasno pa tudi mi prosimo njega.

Prosi za nas kot naš Duhovnik; prosi v nas kot naša Glava in mi prosimo njega kot svojega Boga. Mi molimo z njegovimi usti in on z našimi. Prosimo ga kot Boga in on prosi za nas pod podobo služabnika. Zato ne prosi ničesar, ne da bi se opiral nanj, kot tudi on ničesar ne govori, ne da bi računal s teboj.

Ali moreš biti bolj gotov, da boš dobro sprejet, kot kadar prosi zate tvoj Učenik, isti, ki da, kar prosi? Prosi kot človek in da kot Bog, to kar prosi. Si ga videl moliti? Uči se od njega, kako se moli, kajti da bi nas naučil, kako je treba moliti, je sam molil. Enako kot je trpel, da bi nas naučil trpeti in da bi te potrdil v upanju na tvoje vstajenje, je sam vstal od mrtvih.

Bog hoče, da moliš. V svojem evangeliju te k temu vzpodbuja. *Prositate in se vam bo dalo, pravi, iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Vsak, kdor prosi, prejme; kdor išče, najde; in kdor trka, se mu odpre. Kdo od vas bi si upal dati svojemu otroku kamen, ko ga prosi kruha? Kdo bi si mu upal dati kačo, ko vas prosi ribo? Če vi, ki ste hudobni, znate dajati svojim otrokom, kar ste prejeli, koliko bolj bo vaš Oče, ki je v nebesih, znal dati dobre stvari tistim, ki ga prosijo?*

Kako čudovito! Hudoben si, pa imaš dobrega Očeta. Toda dobrega Očeta imaš, da ti ne bi bil vedno hudoben. Če hočeš doseči svetost, naredi se za Božjega prosjaka, kajti v evangeliju ti pripo-roča, da prosiš, iščeš in trkaš.

On pozna svojega siromašnega prosilca in kot velikodušen družinski Oče ter bogat na duhovnih in večnih dobri-

nah te takole vzpodbuja: „Prosi, išči, trkaj“: *kdor prosi, prejme; kdor išče, najde; kdor trka, se mu odpre.*

Naroča ti, da prosiš, kako ti bo odrekel, kar ga prosiš? Spomni se na ono priliko in primeru v nasprotnem smislu. Je tista, ki jo je povedal sam Gospod o hudobnem sodniku, da bi nas vzpodbudil k molitvi: *V nekem mestu je bil sodnik, ki se ni bal Boga in se ni brigal za ljudi. V istem mestu je živela vdova, ki je hodila k njemu s prošnjo: Prisodi mi pravico proti mojemu sovražniku.*

Dolgo časa je ni imel za mar; ona ga pa ni nehala nadlegovati, dokler sodnik ni storil zaradi njene nadležnosti, česar ni hotel storiti iz dolžnosti. To isto namreč, da moraš prositi, ti naroča Gospod v drugem nasprotnem zgledu. K neke-mu človeku je prišel gost, in ker ni mel v hiši kruha, je šel k svojemu prijatelju. Potrkal je na njegova vrata in mu rekel: Pravkar je prišel nek človek k meni, posodi mi, prosim, tri kruhe. Sem že v postelji, je odgovoril ta, in z menoj tudi moji služabniki. Toda oni ni prenehal prositi: ostal je tam in še naprej prosil kot prosi prijatelj svojega prijatelja.

Kako zaključiti Gospod to primeru? „Povem vam, da tudi če ne vstane zato, ker je njegov prijatelj, bo vstal, ker je nadležen.“ V resnici ni nehal prositi in čeprav mu oni ni hotel dati, ta ni maral oditi. Tisti, ki ni hotel dati, kar se ga je prosilo, mu je končno dal, ker prvi ni

nehal prosjačiti. Koliko bolj ti bo dal Bog, neskončno dober, ki te vzpodbuja, da ga prosiš; še več, ki se čuti užaljenega, če ga ne prosiš. Če včasih odlaša z uslišanjem, je to zato, da znaš ceniti njegove darove, ne pa da ti jih noče dati. Po čemer se namreč dolgo časa hrepeni, se bolj ceni, ko se prejme. In manj se ceni tisto, kar se takoj da.

Bog ima zate pripravljene velike zaklade, ki ti jih noče dati takoj; pa tudi zato, ker hoče, da se naučiš veliko časa čakati na velike reči. Zato je treba vedno moliti in se ne utruditi.

Za svojega reveža si me naredil, Bog in Gospod moj, in si me opozoril, vzpodbudil in mi celo ukazal, naj prosim, iščem in trkam. S svoje strani se bom pa naučil tudi od tistih, ki mene prosijo. Jaz prosim, toda koga prosim? Kdo sem jaz, ki prosim? Kaj je tisto, kar prosim? Prosim tebe, ki si dobrotar; prosim jaz, hudoben človek; in prosim krepost, ki naj bi me naredila dobrega.

Prosim torej to, kar želim večno imeti. Prosim tisto, kar me bo nasitilo, ko ga bom prejel, tako da že ne bom čutil nobene potrebe več. Da pa se morem nasititi, moram biti lačen in žejen. Mučen od te lakote in žeje bom prosil, iskal in trkal, kajti *blagor lačnim in žejnim pravice*. Blagor lačnim in žejnim? Tisti, ki so v potrebi, naj bi bili srečni in blaženi? Ne bom srečen, ker bom lačen in žejen, ampak, ker bom nasičen. Moja sreča bo

Janez Krstnik de la Salle,

redovni ustanovitelj / 1651-1719

7. april

Zasluga današnjega svetnika je zlasti dvojna: da je revnim in zapuščenim otrokom preprostih ljudi omogočil učenje po poti dobroteljske in da je vzgajal dobre učitelje. Njegove zamisli in izkušnje so posredno mnogo koristile tudi javnim obveznim šolam, ki so zaživele več kot sto let pozneje. Ustanovil je red „bratov krščanskih šol“, ki še danes uspešno deluje po številnih deželah. Danes šteje ta družba nad 10.000 članov.

K delu za ustanavljanje šol je svetega Janeza Krstnika de la Salle spodbudil pristni krščanski čut. Pri tem prizadevanju so mu zvenele v ušesih Jezusove besede: „Pustite otročičke in ne branite jim priti k meni, ker takih je nebeško kraljestvo.“ Bil je otrok

v nasičenosti, ne v lakoti.

Tvoj berač sem. Toda, da boš lažje spoznal svojega siromaka, bom tudi jaz poskušal poznati svoje berače. Kdo so tisti, ki mene prosijo? Ljudje so. Koga prosijo? Človeka. Kakšni so ti, ki prosijo? Umrliji so. Koga prosijo? Umrliivega človeka. Kdo so ti, ki prosijo? Siromaki. Koga prosijo? Siromaka. To pomeni: če izvzamemo bogastvo, ki ga jaz imam, so tisti, ki me prosijo, meni enaki. Sram bi me lahko bilo, da bi kaj prosil tebe, ki si moj Gospod, ne bi pa hotel priznati tistega, ki je meni enak?

Naučil se bom živeti pravo življenje. Tja bom dal svoje bogastvo, kjer je resnično življenje, tako da bom našel tam tisto, kar bom tukaj dal. Siromak pričakuje od mene, jaz pa pričakujem od tebe. Nama obema si odkazal isto pot, ki je to življenje. In midva sva se srečala kot sopotnika na tej poti. Siromak nima ničesar, jaz sem pa preveč obremenjen; oni ničesar ne nosi s seboj, jaz pa nosim s seboj več kot potrebujem. Obremenjen sem; njemu bom dal, kar imam in ko bom njemu priskočil na pomoč, bom olajšal svoje breme.

aristokratske družine iz Reimsa, rojen 30. aprila 1651 kot prvi od desetih otrok. Družina je bila zelo verna in vzgoja otrok skrbna, zato se ne smemo čuditi, da so kar trije sinovi postali duhovniki, hči pa redovnica. Prvorojenec Janez je bil zelo nadarjen deček, ki ga je bolj kot vse drugo osvajala misel na Boga. Domači se niso mogli upirati njegovi želji, da bi postal duhovnik. Mašniško posvečenje je prejel leta 1678. Po zgodnji smrti staršev je moral prevzeti skrb za vzgojo svojih mlajših bratov in sester in tako se je v njem vzbudilo vprašanje šolstva.

Nekateri dobri duhovniki so v tistem času že skrbeli za šolanje revnih dečkov in deklic, toda pogosto so bili brez moči, ker niso našli primernih učiteljev, uporabnih za veliko delo, da v otroku odkrivajo božjo podobo, ki jo imajo od Stvarnika. Janez Krstnik de la Salle je od začetka imel šolske opravke za neko stransko opravilo. Potem pa je sam šel med otroke in videl, da se z dobroto, znanjem in živo vero da doseči mnogo več kot doslej. Začutil je, da je njegov poklic biti vzgojitelj in pripravljati druge na vzgojiteljsko službo. Učiteljski poklic je treba naravnati na spoštovanje božjega otroštva v vsakem mladem človeku. Učitelji naj bodo laiki, ki morajo vsakega otroka učiti in vzgajati tako, kakor da izhaja iz kraljevske družine. Ko je leta 1679 steklo delo v njegovi šoli, je začel voditi najprej učitelje, ki je že prvo leto imela 40 kandidatov. Janezova šola je dobila ime „bratje krščanskih šol“ ali „šolski bratje“. Sestavil ji je pravila, ki so življenjsko praktična in temeljito seznanjena z vsakdanjimi potrebami otrok, po drugi strani pa naravnana na božje otroštvo.

Leta 1688 je Janez prenesel sedež nove družbe v Pariz. Njegove šole so se kmalu razširile po vsej Franciji in povsod so se prilagodile krajevnim razmeram. Janez je okoli sebe zbral odlične sodelavce, s katerimi se je

lepo ujemal. Notranje vodstvo družbe je bilo vedno v rokah laikov. Škofje in župniki so uvideli prednosti, ki so jih pridobili po šolskih bratih, tudi v pouku katekizma. Prej je bilo v navadi učenje na podlagi vprašanj in odgovorov, šolski bratje pa so otroke predvsem vodili k življenju iz vere in po veri. Janez Krstnik de la Salle je sam napisal več učnih knjig. Že takrat je priporočal pogostno obhajilo. Jedro in višek njegove pobožnosti je stalna misel na božjo pričujočnost povsod.

Do leta 1717 je bil vrhovni predstojnik družbe. Naslednje leto je začelo njegovo zdravje naglo pešati in na veliki petek, 7. aprila 1719, je spokojno umrl. Družbo šolskih bratov je slovesno potrdil papež Benedikt XIII. leta 1725, njen ustanovitelj Janez Krstnik de la Salle je bil prištet med svetnike leta 1900, papež Pij XII. pa ga je leta 1950 razglasil za zaščitnika učiteljev in učiteljic.

Damijan Deveuster

15. april

Na današnji dan leta 1889 je na otoku Molokaj na Havajih, kjer je šestnajst let deloval med gobavci in se okužil z gobavostjo, umrl flamski misijonar Damijan Deveuster. Življenje tega izrednega junaka ljubezni do bližnjega je v lepem romanu Oče Damijan opisal nemški pisatelj Wilhelm Hünermann. Pred štiridesetimi leti so v Belgiji začeli njegov proces za beatifikacijo (razglasitev za blaženega). To dejanje bi moral opraviti leta 1994 papež Janez Pavel II. ob svojem potovanju v Belgijo, ki pa je zaradi njegove bolezni odpadlo. To je lahko storil šele 4. junija 1995.

**ČASI SO TAKI,
KAKRŠNI SMO MI.**

Sv. Avguštin

MATI TEREZIJA IZ KALKUTE

(2)

Prevaja Metka MIZERIT

BOLAN SEM BIL...

Rada ponavljam: „U bogi so prijazne osebe. U bogi so veliki; so dostojanstveni. Več nam dajo oni kot damo mi njim.“

Sestre imamo hiše za umirajoče na raznih krajih sveta. Spominjam se, da sem nekoč na cesti pobrala ženo; zdelo se mi je, da umira od lakote. Ponudila sem ji krožnik riža. Dolgo časa ga je gledala. Skušala sem jo prepričati, naj bi jedla. Takrat je rekla zelo preprosto in naravno: „Ne, ne morem verjeti, da je riž. Že dolgo časa nisem ničesar jedla. Nikogar ne obsojam.“

Ni se pritoževala čez bogatine. O nikomur ni rekla žal besede. Preprosto ni mogla verjeti, da je bil na krožniku riž. Da, ubogi so veliki. Moramo jih ljubiti, ne ker se nam smilijo. Ljubiti jih moramo, ker se Jezus skriva v vsakem ubožcu.

Naši bratje so. V gobovcu, v tistem, ki umira, ki je lačen, ki je nag; v vsakem izmed njih je Jezus.

Tako je čutila ena naših sester. Vstopila je v naš red, potem ko je končala univerzitetne študije. Neko jutro je odšla s sestro v hišo za umirajoče. Predno sta odšli, sem jima rekla: „Vesta, da morata tja. Med sveto mašo premislita, s kakšno nežnostjo, s kakšno ljubeznijo je skrbel Oče za Kristusovo telo. Bodita prepričani, da je to isto telo, ki se ga boste vedve dotikali v ubogih. Dajta jim isto ljubezen, isto nežnost.“

Sestri sta odšli. Čez tri ure sta se vrnili. Ena od njiju je prišla v mojo sobo in mi rekla: „Tri ure sem negovala Kristusovo telo.“ Njen obraz se je svetil od navdušenja.

Vprašala sem jo: „Sestra, kaj si delala?“

Razložila mi je: „Komaj sva dospeli tja, so prinesli moža, ki so ga našli v podzemskem kanalu. Bil je umazan; njegovo telo je bilo polno črvov. Umila sem ga. Tri ure sem negovala Kristusovo telo. Vem, da je bil On.“

Sestra je razumela, da nas Jezus ne more varati.

Rekel je: „Bolan sem bil in ste me ozdravili.“

SVOBODA UBOŠTVA

Da lahko izpolnjujejo svoje poslanstvo, se naše sestre in bratje popolnoma darujejo Kristusovi ljubezni; z nedeljenim srcem, v obljudi čistosti, prostovoljnega uboštva, pokorščine in popolne predanosti ubogim v Kristusu, ki se jim predstavi pod podobo trpečih revežev.

Da smo zmožni živeti to življenje v naših štirih obljubah, moramo zelo ljubiti Jezusa v evharistiji. Z njim začnemo vsakdanje življenje in, ko se proti večeru vračamo, imamo uro češčenja pred Jezusom v Najsvetejšem zakramentu. Ura češčenja je največji božji dar, ki ga more dati Bog redovni skupnosti.

Ko prebiram evangelij, ne morem drugače, kot da se nasmehnem temu, kar nekateri ljudje pravijo, da mi razvajamo ubožce, ker jim strežemo zastonj. Ni slabo, da vsaj ena redovna skupnost razvaja uboge, ko vsi razvajajo bogate.

Zelo pritegne mojo pozornost dejstvo, da Jezus, predno razloži Božjo besedo, predno predstavi množici osem blagrov, jim da jesti. Šele potem jih začne učiti.

Podobno je storila Marija. V trenutku, ko je Jezus vstopil v njeno življenje, ko ji je angel oznanil, da bo postala božja Mati, je odšla k Elizabeti, da bi ji

stregla. Kaj je storila? Postala je dekla Gospodova.

Tudi me, vi in jaz, moramo dati Jezusa drugim ljudem, ki ga ne poznajo. Dandanes je veliko ljudi, ki zelo trpijo, predvsem pa so lačni božje bližine.

Naš noviciat je poln. Morali bi videti pisma, ki jih prejeman od mladih. Pripravljeni so na vse odpovedi. V zadnjem času smo sprejele petnajst novink iz Združenih držav Amerike. Neko mlado dekle iz bogate družine mi je pisalo: „Jezus me kliče. Jezus me išče. Želim se popolnoma predati Bogu.“

Mladi hočejo občutiti svobodo prostovoljnega uboštva. V naši redovni skupnosti izberemo uboštvo; hočemo spoznati, razumeti reveže. Zato moramo vedeti, kaj je revščina. Naše uboštvo je sad izbire; zato govorim o svobodi uboštva. Zato smo v ljubezni do Boga svobodne.

Tudi uboge ljubimo z nedeljeno ljubeznijo. V evangeliju po Janezu piše: „Če ljubiš Boga; če praviš, da ljubiš Boga in ne ljubiš svojega bližnjega, si lažnivec.“

Prav zaradi tega moramo vi in jaz najprej pogledati v lastne družine, ker se ljubezen začne v lastnem domu. Včasih se težko nasmehnem svojim sestram. Lažje se je nasmehni drugim, kot domačim.

Naša materna hiša v Kalkuti je postala turistični kraj. Spominjam se, da nas je nekoč obiskalo štirideset profesorjev iz raznih univerz. Med razgovorom mi je nekdo rekel: „Mati, povejte nam kaj takega, kar bo spremenilo naše življenje.“

Rekla sem: „Nasmehnite se drug drugemu.“

Nekdo izmed njih me je vprašal: „Ste poročeni?“

Odgovorila sem mu: „Da, včasih se zelo težko nasmehnem Jezusu, ker je zelo zahteven do mene.“

Mati Terezija nadaljuje.

Tukaj sem, da se vam v imenu naših revežev zahvalim za vso vašo ljubezen, vašo radodarnost, ki ste nam jo iskazali. Zahvaljujem se vam v imenu invalidov, nezaželenih, umirajočih, lačnih, gobavih in zapuščenih.

Samo nekaj vas prosim: bodite radodarni, vendar ne dajte od tega, kar vam ostaja. Dajte nekaj, kar vas stane. Jezus je bil ranjen iz ljubezni, ker je ljubil mene, ker je ljubil vas.

Nikoli se ne obrnite proč od revežev, ker če se obrnete proč od njih, se obrnete proč od Jezusa.

Naslednjič dalje

MARIA GORETTI — ZGLED ČISTOSTI IN LJUBEZNI

Lojze KUKOVICA

Letos je 100 let, kar je v obrambo svoje čistosti umrla mučeniške smrti še ne 12 let stara Marija Goretti. In istočasno je tudi svetel zgled ljubezni do bližnjega, tudi do svojega morilca, Aleksandra Serenelli-ja. V teh sto letih se je marsikaj spremenilo v svetu, tudi v krščanskem svetu. Krepost čistosti je za vse, zlasti pa za mlade fante in dekleta postala veliko težja kot je bila v času Marije Goretti. Okolje, v katerem nam je živeti, posebej tej kreposti ni več naklonjeno. Vse kaj drugega. Zato je borba za čistost postala težka, včasih bi se zdelo da pretežka. Pa ni, če človek išče pomoči od zgoraj. Tam, kjer jo je iskala in tudi našla Marija Goretti. Našla jo je pa tudi v prelepem družinskem okolju, prežetem medsebojne ljubezni in iskrene pobožnosti. Naj bo Marija Goretti svetel zgled tudi današnji mladini v njenem boju za čistost.

Marija Goretti se je rodila leta 1890 blizu Ancone, Italija. Njeni starši so bili kmetje: Alojzij Goretti in njegova žena Asunta. Družina je imela 6 otrok. Ko je imela Marija (Marjetka, so ji rekli v družini) 6 let, se je družina preselila v bližino mesta Nettuno. Kmalu po prihodu v te kraje, je oče zbolel za malarijo in umrl. Tako je morala žena sprejeti nase težko breme, kako preživljati družino. Boj za življenje je bil trd. Marjetka je bila najbolj vesel otrok v družini in tudi najbolj dobra do svoje mame.

Nekega poletnega dne je Marija sedela na domačih stopnicah; šivala je. Čeprav še ni imela 12 let, je bila že prava gospodična, ker so v sončni Italiji deklice prej zrele kot v kakšnih mrzlejših krajih. Aleksander, fant star 18 let, je stopil z voza in je hitro bil pri Mariji. Povabil jo je v eno od sob. To ni bilo prvič. Toda Marija se mu je uprla. Tedaj jo je Aleksander s silo porinil v sobo in jo z nožem zaprl.

Marija se je branila in je poskušala klicati na pomoč, a ker jo je Aleksander držal za vrat, je komaj mogla spraviti iz sebe kakšno besedo. Jasno pa mu je dala vedeti, da raje umrje, kot pa da bi se mu vdala. Ko se je Aleksander o tem prepričal, ji je začel trgati s telesa obleko in jo z nožem prebati. Marija se je zrušila

na tla in prosila pomoči, nakar ji je Aleksander še enkrat zabodel nož v hrbet in zbežal.

Deklico so v obupnem stanju prepeljali v bolnišnico. Njene zadnje ure so bile pretresljive. Prejela je z otroško pobožnostjo sveto popotnico in iz vsega srca odpustila morilcu. Povedati je še mogla, da je že precej časa imela strah pred Aleksandrom, da pa ni ničesar povedala svoji družini, da ji ne bi povzročala skrbi. 24 ur po zločinskem napadu je umrla.

Aleksander je bil obsojen na 30 let ječe. Dolgo časa je bil zakrknjen in ni obžaloval svojega dejanja. Neko noč pa je imel sanje, v katerih je videl Marijo, kako je trgala cvetlice na travniku in mu jih dajala. Po teh sanjah se je Aleksander popolnoma spremenil. Postal je zgleđen zapornik. Bil je pomiloščen, ko je spolnil 27 let kazni.

Med tem pa je sloves o Mariji šel po vsem svetu. Krščansko ljudstvo se je začelo priporočati mladi mučenki, o kateri se je zvedelo tudi, kako svetniško je živela že prej. Na njeno priprošnjo se je zgodilo več čudežev. Uvedel se je postopek za njeno proglašitev blaženim in svetnikom. Pij XII. jo je leta 1947 slovesno proglašil za blaženo. Na balkonu cerkve sv. Petra v Rimu je bila med slovesno proglasitvijo blaženim nav-

zoča tudi njena mati, tedaj stara 82 let, dve njeni sestri in en brat. Pij XII. je govoril romarjem, prišlim iz vsega sveta, in primerjal blaženo Marijo Goretti s sveto Nežo in obsodil nemoralnost gledališč, kina in mode, ki je že tedaj pokvarjala mladino. Tri leta pozneje je isti Pij XII. Marijo Goretti proglašil za svetnico na trgu sv. Petra pred tolikšno množico ljudi, kakršne še nikdar ni bilo na nobeni kanonizaciji.

Družina Goretti in Serenelli sta živeli v isti hiši, toda nasprotje med obema družinama je bilo veliko. V družini Serenelli je bil oče surov, brutalen in pijanec. Njegov sin Aleksander, sirota brez matere, je skoro edino vzgojo prejel med pokvarjenimi mornarji bližnjega пристanišča, zato si je lahko misliti, kakšna je ta vzgoja bila. Vse drugače je bilo v družini Goretti. V njej je vladala pobožnost in strah božji, velika medsebojna potrpežljivost in velik življenjski pogum. Vsem zgled je bila posebej Marija, družinski angel varuh. Še otroku se je nekoč prikazala Marija in se ji nasmehnila.

Medtem ko je vdova Goretti s težavo preživljala svojih 6 otrok, je Aleksander zagorel v strasti do Marije. Ko je to Marija spoznala, je mislila samo na njegovo dušo. S temi čustvi je prejela svoje prvo obhajilo. Ko je njena mati

dvomila, če je Marija zadosti pripravljena na prvo obhajilo, jo je duhovnik pomiril in ji svetoval. „Izročite jo Mariji, dajte jo pod njen plašč in ničesar se več ne bojte.“ V jutru velikega dne prvega obhajila je Marija, po lepi navadi tedanjih časov, prišla k svoji mami in jo prosila odpuščanja za vse, s čimer jo je morda v življenju razžalila. Mama Asunta ji je seveda rada vse odpustila, potem pa ji je šepnila na uho: „Pojdi še k Serenelli-jevim in stori isto.“ In res je šla tudi k Aleksandru in mu dejala: „Aleksander, te prosim odpuščanja.“ „Odpuščanja, za kaj, saj mi nisi nič naredila?“ In ko je prišla iz cerkve, se je Marija znova obrnila do Aleksandra z besedami: „Aleksander, pomisli, kaj delaš.“ In na dan, ko jo je hotel zapeljati v greh, ga je prosila: „Aleksander, kaj delaš? Ne dotikaj se me! To je greh, boš šel v pekel.“ Do zadnjega trenutka je bila bolj v skrbeh za njegovo zveličanje kot pa za svoje življenje. Ponudila se je svojemu nebeškemu Ženinu kot žrtev za rešitev Aleksandra. Predno je umrla mučeniške smrti, mu je iz srca odpustila in Boga prosila, da bi ga nekoč imela poleg sebe v nebesih.

Po že omenjenih sanjah, v katerih je videl Marijo nabirati cvetlice, se je Aleksander spreobrn timeril. Ko je prišel iz ječe, je šel prositi odpuščanja Marijino mam o Asunto, ki ga je sprejela kot svojega otroka. Bilo je to leta v 1934, ko je bil Aleksander že 5 let na svobodi. Asunta je bila tedaj kuharica v župnišču. Sama pripoveduje o tem dogodku: „Nekega zimskega dne je nekdo potrkal na župnijska vrata. Šla sem odpret: bil je on. „Asunta“, je dejal s povešenimi očmi, „me poznate?“ — „Seveda te poznam, moj otrok.“ — „Ali mi odpustite?“ — „Otrok moj, Bog ti je odpustil, Marjetka ti je odpustila, tudi jaz ti odpustim...!“ In z rokami sem se mu ovila okoli vratu. Potem je stopil v našo hišo in prosil odpuščanja tudi moje otroke. Bil je Božič. Nato smo šli skupaj prejeti sveto obhajilo, eden poleg drugega. „Bil sem srečen“, je potem dejal Aleksander, „po tolikem času se mi je zdelo, da sem znova našel tu na

zemlji ljubezen svoje uboge mame.“ In skupaj z Asunto je naredil vse, kar je bilo v njegovi moči, za proslavitev svoje žrtve Marije blaženim in svetim. Asunta je umrla 8. oktobra 1954.

Pa ne samo Marijono mam o je prosil odpuščanja. Javno je prosil odpuščanja z besedami: „Dvakratno obžalujem dejanje, ki sem ga storil. Zavedam se, da sem vzel življenje nedolžni deklici, ki je do zadnjega trenutka hotela braniti svoj o čast in je raje žrtvovala svoje življenje, kot pa da bi popustila moji volji. Javno obžalujem zločin, ki sem ga zagrešil in prosim zanj odpuščanja najprej Boga, potem pa to ubogo užaloščeno družino in upam, da bom tudi jaz mogel dobiti odpuščanje.“

Aleksander je umrl leta 1970. Odkar je prišel iz ječe, je živel spokorno in skrito življenje v senci kapucinskega samostana, ki ga je blagohotno sprejel medse, in v katerem je opravljal najbolj skromna in nizka dela. Živel je v zaupnem pričakovanju, da bo šel v nebesa k tisti, ki mu je odpustila in mu postala v nebesih angel varuh njegovega življenja.

Toda vedno je živel v misli, da se ni

spokoril za svoj greh. Ob vsaki priložnosti je znova izpovedal svoje kesanje, najprej v molitvi Mariji, nato tudi v svojem duhovnem testamentu, ki pravi takole: „*Star sem, imam skoro 80 let in blizu sem svojemu koncu. Ko gledam v svojo preteklost priznam, da sem v svoji zgodnji mladosti zašel na slabo pot — pot zla, ki me je pripeljala v pogubo. Po tisku, gledaliških igrah in slabih zgledih sem spoznal, da je večina mladih hodilo po tej poti, ne da bi skoro mislili na to. Tudi jaz se za to nisem brigal. Imel sem poleg sebe verne ljudi, ki so po veri tudi živeli, toda jaz se nisem za to menil, zaslepljen kot sem bil po neki slabi sili, ki me je gnala na slabo pot. Ko sem imel 20 let, sem zagrešil zločin iz strasti, zločin, ki se ga spominjam z grozo. Marija Goretti, danes sveta Marija Goretti, je bila dober angel, ki mi ga je Božja Previdnost postavila na mojo pot. Njene besede graje in odpuščanja še živijo vtisnjene v moje srce. Prosi zame, posreduj zame, svojega morilca. Nato je sledilo 30 let ječe. Če ne bi bil mladoleten, bi bil obsojen na dosmrtno ječo. Sprejel sem zaslužno obsodbo in mirno zadoščeval za greh. Marija je bila v resnici moja luč, moja zaščita. Z njeno pomočjo sem se v ječi dobro obnašal. Skušal sem živeti pošteno, ko me je družba znova sprejela kot enega svojih članov. Sinovi sv. Frančiška, manjši bratje, so me s serafsko ljubeznijo sprejeli medse, ne kot služabnika, ampak kot brata. Od leta 1936 živim z njimi. Zdaj v miru pričakujem trenutka, da bom pripušč en gledanju Boga, da bom znova objel tiste, ki so mi dragi, da bom blizu svojega angela varuha in njene drage matere Asunte. Naj tisti, ki bodo brali to moje pismo, potegnejo iz njega srečen nauk: naj bežijo pred zlom, naj delajo dobro, in to zmeraj, od otroških let naprej. Vedo naj, da so vera in njene zapovedi nekaj, brez česar se ne da živeti, da v njih najdemo resnično moč, edino varno pot v vseh okoliščinah življenja, tudi v najbolj bolečih. Pax et Bonum. Mir in Dobro.“*

VZNEMIRJENJE NIČEMUR NE SLUŽI

O TRPLJENJU

„Oče, radi imate to, česar se sam bojim.“ Odgovor: „Nimam rad trpljenja samega na sebi; zanj prosim Boga, želim si ga zaradi sadov, ki mi jih prinaša: časti Boga, rešuje moje brate iz izgnanstva, osvobaja duše iz vic, kaj hočemo še več?“

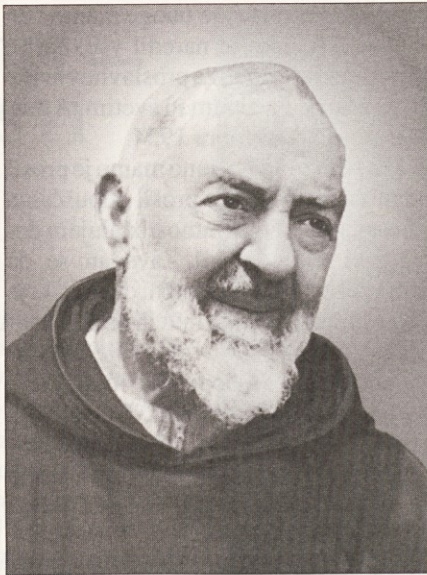
Nočemo priznati, da je trpljenje potrebno za našo dušo; da križ mora biti naš vsakdanji kruh.

Križ je potreben duši kot hrana telesu, dan za dnem; očiščuje jo in jo osvobaja njene navezanosti na ustvarjeno.

Težko razumemo, da nas Bog noče in ne more rešiti brez križa; bolj ko dušo priteguje k sebi, bolj jo očiščuje s križem.

V življenju Kristus ne zahteva od tebe, da nosiš ves njegov težki križ, ampak le majhen kos, s tem, da sprejmeš svoje trpljenje.

Po izvirnem grehu je trpljenje pos-

talo pomočnik stvarjenja; je najmočnejši vzvod za dvigovanje sveta; je desna roka Ljubezni, ki hoče doseči našo prenavo.

Bog kristjanov je Bog preobrazbe. Podarite mu svoje bolečine in prejeli boste mir. Izročite mu svoj obup, ostalo vam bo upanje.

O SKUŠNJAVI

Pazite, da se ne boste vznemirjali s tem, ko se boste borili proti skušnjavam,

kajti to bi jih le okrepilo. Treba jih je zaničevati in se ne ukvarjati z njimi. Obrnite se v misli h križanemu Jezusu in recite: Ti si moje upanje, izvir mojega veselja! Navezujem se nate iz vsega svojega srca in ne bom te izpustil, dokler me ne boš dal na varno.

Bodi prepričan, da bolj kot duša ugaja Bogu, bolj je skušana. Zato pogum, in nenehno hodi naprej!

Razumem, da skušnjave lahko dajejo vtis, da bolj vznemirjajo duha, kot pa ga očiščujejo. Toda poslušajmo, kaj pravijo svetniki, med njimi sveti Frančišek Saleški: dejal je, da skušnjave — na krepostne duše — enako učinkujejo kot milo na perilo: zdi se, da vse zamaže, v resnici očiščuje.

So vrata, skozi katera hudič ne more v našo dušo: volja. Skrivnih vrat ni. Nič ni greh, če volja ni sodelovala. Kajti v tem primeru ne gre za greh, ampak za človeško slabost.

Zaupanje v neizčrpno božje usmiljenje nas podpira v besnenju strasti in kupu skrbi: z zaupanjem se zatecimo k zakramentu pokore, v katerem nas v vsakem trenutku čaka usmiljeni Oče.

Seveda se zavedamo, da ne zaslužimo njegovega odpuščanja, a ne dvomimo o njegovem neskončnem usmiljenju. Pozabimo torej svoje grehe, tako kot je Bog pozabil na naše.

Družina, 4.3.2001

Angel ozdravljenja

Anselm GRÜN

Če slišimo besedo ozdravljenje, takoj mislimo na ozdravljenje naših boleznih, na lastno zdravje. V prvotnem besednem pomenu pomeni (nemški) heil „zdrav, neokrnjen, rešen, popoln, neoslabljen“. Angel ozdravljenja bi ti rad dal upanje, da bo tvoje življenje uspelo, da bo neokrnjeno, da lahko vse, kar je v tebi, sprejmeš, da lahko vsemu, kar si, rečeš Da, da lahko rečeš: Dobro je tako, kakor je.

Da moreš to reči, se morajo najprej zaceliti tvoje rane. Vsak od nas nosi rane s seboj. Ranili so nas naši starši, tudi če so še tako dobro mislili. Ranjeni smo bili, če v svoji enkratnosti nismo bili resno upoštevani, če se drugi sploh niso zmenili

za naše potrebe in čustva, če niso bile izpolnjene naše osnovne potrebe po ljubezni in zavarovanosti, po varnosti in zanesljivosti. Ranili so nas učitelji, ki so nas osmešili pred razredom, duhovniki, ki so nam vcepili strah pred peklom. Ranijo nas ljudje, če nas zadenejo na občutljivih mestih.

Angel ozdravljenja ti hoče reči: Tvoje rane se lahko zacelijo, in se tudi bodo zacelile. Vendar pa ozdravljenje ne pomeni, da jih sploh ne bi več čutil. Toda ne bodo se stalno gnajile. Čeznje bo zrasla brazgotina. In potem bodo pripadale tebi,

ne da bi ti preprečevale življenje. Ne bodo več pritegovale nase vse tvoje energije. Da, celo poživljale te bodo, postale bodo zate vir življenja. Tvoje rane bodo postale po angelu ozdravljenja dragocena posest, dragoceni biseri, kakor pravi Hildegarda iz Bingena. Kajti tam, kjer si bil ranjen, tam boš odprt za ljudi okrog sebe, tam boš občutljivo reagiral, če pripovedujejo o svojih ranah.

Želim ti, da ti angel ozdravljenja podari upanje, da se lahko zacelijo vse tvoje rane, da lahko živiš povsem v sedanosti, ker ti tvoje rane ne preprečujejo več življenja. Marveč te usposabljaajo za življenje. Angel ozdravljenja bi rad tvoje rane spremenil v izvire življenja in izvire blagoslova zate in za druge. Če je angel ozdravljenja ozdravil tvoje rane, potem boš sam postal angel ozdravljenja za druge. Potem se bodo drugi v tvoji bližini počutili dobro. Čutili bodo, da ti lahko pokažejo svoje rane, da jih razumeš in da od tebe izhaja zdravilno ozračje.

Nedelja

„Gospod, naredi iz mene orodje miru“

Cerkev sv. Frančiška Asiškega

Metka MIZERIT

Zgodovinski vidik

Na slikah, ki predstavljajo ustanovitev mesta Buenos Aires, se vidi redovnika; v rokah drži križ. V stari kroniki je zapisano, da sta bila 11. junija 1580 pri ustanovitvi navzoča dva frančiškanska duhovnika in sicer Juan Pascual Rivadeneira in Antonio Díaz de Picón. Po izročilu je ta dan Rivadeneira v novoustanovljenem mestu pravič daroval sv. mašo.

Ko je Juan de Garay delil zemljišča, so frančiškani dobili prostor za cerkev in samostan prav na mestu, kjer sta še danes; med ulicami: Defensa, Alsina, Moreno in Balcarce. Leta 1583 so začeli zidati samostan. Takrat je prišla iz Španije skupina misijonarjev, osemnajst redovnikov - frančiškanov. Cerkev in samostan sta bila dograjena leta 1587, seveda primerna takratnim primitivnim razmeram. Treba je poudariti, da so bili frančiškani prvi duhovniki, ki so se naselili v Buenos Airesu in več let edini, ki so opravljali dušnopastirsko delo v mestu. Ustanovili so tudi šolo in vzgajali otroke skozi vsa stoletja.

Že leta 1604 je takratni paragvajski škof Martín Ignacio de Loyola, ki je bil frančiškan, dal sezidati novo cerkev. Stala je na prostoru današnje kapele sv. Roka in je preživela sto petdeset let. Slab gradbeni material, vlaga in nestrokovno delo so bili vzrok, da se je cerkev začela podirati.

Leta 1726 so začeli zidati današnjo cerkev po načrtih, ki jih je naredil arhitekt, jezuit Andres Bianchi. Vodstvo zidave je za njim prevzel frančiškanski brat Vicente Muñoz. Veliko zaslug za novo cerkev imata rodna brata frančiškana in poznejša škofa Gabrijel in

Juan de Arregui, ki sta s svojimi prispevki in z nabiranjem denarja bistveno pripomogla k njeni gradnji. Cerkev je bila zidana v novorenesančnem slogu. Bila je 71 m dolga, 11 široka in 15 visoka. Kasneje ob predelavi so jo zvišali. 25. marca 1754 jo je blagoslovil frančiškan Bernardo de Molina. Od takrat naprej so se v cerkvi vršili vsi verski obredi, čeprav še ni bila dokončana. Delo je zelo počasi napredovalo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Leta 1767 so morali cerkev

zapreti, ker se je začel rušiti kor in je bila nevarnost, da se bo podrli kupola. Ko so popravili poškodbe, so jo ponovno odprli in končno jo je leta 1783 škof Sebastian Malvar Pinto slovesno posvetil. V tistem času so postavili tudi čudovit glavni oltar, umetniški rezbarski izdelek iz črnega jacarandá. Bil je pozlačen, naredili so ga portugalski rezbarji v korentinskih misijonih. V Buenos Aires so ga pripeljali iz Rio de Janeira. Oltar je bil veličasten, dragocena kolonialna umetnina.

V 19. stol. je cerkev ostala nespremenjena. Popravljali so le občasne poškodbe. V začetku 20. stol. je bilo potrebno cerkev temeljito obnoviti, ker jo je razjedal zob časa. Načrte za obnovitev je pripravil nemški arhitekt Sackman, ki je s prezidavo spremenil

kolonialni slog cerkve v baročnega. Ker frančiškani niso imeli denarja, sta vse stroške obnove prevzela upravitelj Santos Unzué in njegova žena Carlota Díaz de Vivar de Unzué.

Leta 1909 so začeli z obnovo. Prebarvali so cerkev z belo in zlato barvo. Na novo so pozlatili glavni oltar in prižnico. Stranske oltarje so nadomestili z novimi. Staro vhodno vežo v zakristijo so spremenili v kapelico sv. Rešnjega Telesa. Zamenjali so spovednice in vrata; pustili so le glavna vrata v kolonialnem slogu. Slikar Julio Borelli je naredil šest slik na platno; predstavljajo dogodke iz življenja sv. Frančiška Asiškega in zgodovino frančiškanskega reda. Cerkev, baročno lepico v belini in zlato, je posvetil nadškof msgr. Mariano Antonio Espinosa 2. oktobra 1911. 8. januarja 1919 pa jo je sveti oče Benedikt XV. proglašil za baziliko. S predsedniškim dekretom je bila bazilika sv. Frančiška Asiškega leta 1942 proglašena za Narodni zgodovinski spomenik.

Leta 1955 jo je zadela ista usoda kot druge cerkve v središču mesta. Vandalske tolpe so jo onečastile in zažgale. Zgorel je čudovit glavni oltar ter veliko umetniških kipov in

slik. Cerkev so zaprli ter jo dokončno obnovili in posvetili leta 1967.

Bazilika sv. Frančiška Asiškega danes

Ogled cerkva mi je postal mesečni sprehod v mesto, samo malo neroden dan sem izbrala. Plačani (?) privrženci so prišli podpret Duhaldeja in njegovo vlado. Na Majskem trgu so ropotali bobni, vladna palača je bila ograjena. Hitro sem jo pobrala s trga in šla iskat mir sv. Frančiška.

Pročelje cerkve, ki so ga večkrat popravljali, nima določenega sloga. Vhodna vrata oklepata dva stolpa, na vrhu nad vhodom sta kipa Krištofa Kolumba in pesnika Danteja. Notranjost cerkve je izrazito baročni slog, enoladijski prostor s stranskimi oltarji. Kupola kaže tehnično spretnost, ker je naslonjena na zunanjo steno in na samostanski zid, ki je ob baziliki. Prezbitarij, kamor vodijo stopnice, so prenovili v modernem slogu. Za oltarno mizo so na steno namestili velik gobelin (tapiz), ki meri 8 m v širino in 12 m v višino. Predstavlja povečanje sv. Frančiška in dva dogodka iz njegovega življenja. Nad njim je podoba Device Marije. Gobelin je okrašen z rastlinskimi in živalskimi ornamentami. Zamislil si ga je umetnik Horacio Butler, delo je nadzoroval Santiago Larochete.

Ob vhodu v cerkev, po desni strani, je najprej mavzolej z zemeljskimi ostanki škofov Gabrijela in Juana Arreguia. Potem je oltar sv. Benedikta iz Palerma; bil je sin črnih sužnjev, postal je frančiškan. V naslednjem oltarju je kip sv. Diega de Alcala. Tukaj je tudi kip Jezusa Nazareškega. Naslednji oltar je posvečen sv. Jožefu, potem Mariji Brezmadežni. Ob njej sta kipa sv. Joahima in sv. Ane. Ob steni stoji križ s Kristusom, ob njem pa Žalostna Mati božja in sv. Janez. Potem je še oltar posvečen Srcu Jezusovemu. Ob levi strani proti izhodu je najprej kapelica sv. Rešnjega Telesa. Tukaj visi na stenah pet Borellijevih slik na platnu, ki niso zgorele. Sledi oltar sv. Frančiška Asiškega s Kristusovimi ranami; njegov pogled je uprt v križ. Nato so še oltarji posvečeni sv. Antonu Padovanskemu, sv. Frančišku Solanu - apostolu Amerike, Mariji čudodelne svetinje in zadnji sv. Roku. Tla bazilike pokriva klasičen mozaik. Na-

Kjer mi zibka tekla je, tega kraja jaz pozabim ne

Besede koroške narodne pesmi razodevajo globoko povezanost vsakega človeka s svojim rojstnim krajem, z domom. Še bolj občuteno pa zazvenijo iz ust naših rojakov, ki jih je življenje razkropilo v tuje kraje. Mnogi so bili v to prisiljeni in so si reševali golo življenje. Nekateri si niso upali niti na obisk, čeprav je bila njihova edina „krivda“, da so ohranili zvestobo očetnim izročilom.

V zadnjih Sporočilih je škof Smej opozarjal na krščanski odnos do tujcev, ki jih imamo med nami. Jaz pa bi rad osvetlil položaj „naših med tujimi ljudmi“. Posebej živ ostaja pred menoj položaj Slovencev v Argentini, ki sem jih obiskal poleti. Z veseljem in začudenjem sem spremljal pomlad njihovega narodnega in verskega življenja. V velikem Buenos Airesu so rojaki sicer razkropljeni na različnih koncih, vendar se radi ne prestando zbirajo v stanovskih in kulturnih organizacijah, pri ohranjanju narodne in kulturne dediščine. Sobotni tečaj slovenščine, ki poteka že več kot 50 let, uvaja mlade rodove v govornico materinega jezika, spoznavanje domovine prednikov in njihove zgodovine. Vse pa tudi podpira redni slovenki verouk. Okrog 150 učiteljev in mnogo drugih sodelavcev opravlja svoje delo brezplačno. Redna slovenska nedeljska maša utrjuje duho-

vne temelje, iz katerih zajemajo moč za vsakdanje življenje. Posebno v mladih družinah se to lepo opazi: odprte so življenju, matere so večinoma pri otrocih.

Žal so splošne družbene in ekonomske razmere v Argentini tako slabe, da se rojaki danes težko preživljajo, še slabše pa kaže mladim glede zaposlitve v prihodnosti. Zato pogosto izražajo željo, da bi se posebno mladi tretje generacije vrnili v domovino svojih prednikov. Pripravljeni so prijeti za vsako delo, samo da bi imeli za začetek vsaj skromno bivališče, potem bi se že postavili na lastne noge. Ker država za repatriacijo nima posluha, bi se dalo v okviru Cerkve, posebno po Rafaelovi družbi, poskrbeti za rešitev tega vprašanja. Po demografskih predvidevanjih bi morala Slovenija vsako leto „uvoziti“ okrog 3.500 aktivnih prebivalcev, da bi lahko „vzdržala“ na sedanji ravni. Odgovor se nam ponuja ob naših rojakih, zato bi nujno morali prek dekanij in župnij oblikovati primeren sklad ter poiskati začasna bivališča za vračajoče se brate in sestre našega rodu.

Alojz URAN,

*odgovorni za Slovence po svetu,
Sporočila slovenskih škofij, 1/2002*

mestili so ga leta 1911. Na koru so orgle, ki jih je naredil Luis Oben leta 1772. Ohranila se je tudi prvotna prižnica, umetno izdelana iz lesa in pozlačena; je lep primer ameriškega baroka.

Želela sem si ogledati še kapelo sv. Roka. Je enoladijski prostor z eliptično kupolo. Kipi v glavnem in stranskih oltarjih so leseni, pobarvani, rezbarski izdelek iz 18. stol. Kapela je odprta le ob nedeljah. Bolj kot dve prekrizani omeli na vratih, me je ustavil pogled fanta, ki je pravkar počistil prostor: „Nikar ne vstopajte, odgovoren sem.“ Samo pokukala sem noter.

Ob baziliki je samostan, ki so ga zidali približno v istem času kot cerkev. Načrte je naredil José de Echeverría, zidavo pa je vodil frančiškanski brat Vicente Muñoz. V samostanu imajo knjižnico, ki je med najstarejšimi v mestu. Na vrtu pa menda gojijo zelenjavo, po izročilu prvih redovnikov, ki so prišli na to zemljo. Seveda nisem videla notranjosti samostana in tudi vrta ne.

Še enkrat sem se vrnila v cerkev s kratko prošnjo: „Kjer je sovraštvo, naj prinesem ljubezen.“

Bobni na Majskem trgu so še vedno ropotali.

O veselju

Ciril ČUK

Današnji evropski človek živi v razkolu s samim seboj in v odnosu do sveta. Ta njegova „raztreščenost“, razklanost in odtujenost ni prav nič primerna podlaga za pristno veselje. Dandanes naravnost cveti „industrija“ veselja. Toda ob vsem tem ugotavljamo, da je delež mnogih, ki imajo vse navidezne danosti za veselje, dolgočasje, naveličanost in žalost, presenečajo pa nas ljudje na bolniški postelji in na robu življenja s svojo vedrino in smislom za humor. Psihatri napovedujejo, da bo bolezen našega stoletja črnogledost in depresija.

Zavzeti pravi odnos do veselja pomeni najprej zavzeti pravi odnos do sebe in do svoje prihodnosti. Veselje se more in do svoje prihodnosti. Veselje se more *poroditi* v nas samih, *prebuditi* pa ga more na videz še tako nepomembna stvar ali dogodek (npr. cvet ali nasmeh). Veselje je vedno razumljeno v odnosu do *vrednote*. Kolikor je vredna vrednota, toliko je vredno tudi od nje porojeno veselje. Če kdo najde ali dá smisel trpljenju, bolečini, bo tudi v njima (in prav v njima) našel možnost za veselje. Veselje, ki ne računa na žalost, je beg pred resničnostjo; pravo veselje pa jo preoblikuje. Veselje nastopi takrat, ko človek vse sprejme kot dar in želi s svojimi dejanji osrečiti, obdarovati druge.

BITI VESEL — BITI VES

Veselje tudi ni samo čustvena razsežnost v človeku, ampak stvarnost, ki prešinja in izraža vso osebo: biti *vesel* pomeni viti *ves*, biti sam v sebi usklajen. Veselje ima tudi socialno razsežnost. Vemo, da vase zaverovan sebičnež ni sposoben veselja, saj to odpira človeka k sklepanju medsebojnih razmerij, je komunikativno. Veselje je otrok sreče, ta pa živi tam, kjer se ljudje srečujejo: sreča se poraja iz srečanja. Zato ustvarja skupnost pozornih, razumevajočih ljudi. Seveda ne moremo spregledati večnostne narave veselja. Vsako, še tako majhno veselje, je napoved ali predokus trajnejšega, popolnejšega veselja. Z malimi radostmi je povezano domotožje po večjem veselju. Če ne bi obstajalo večno veselje, bi bila največja na-

paka že v tem, da nosi človek v sebi hrepenenje po njem.

To večnostno razsežnost veselja nam odpira Kristusovo vstajenje. Krščansko veselje je vstajensko, velikonočno veselje. Zato je vstajenje križanega Jezusa temelj in vir nezadržanega veselja. Vendar vstajenje ne pozabi na križ, temveč ga povzame. Prav Kristov križ nam je odprl vrata do veselja, ker je Kristus na njem uničil postavo, greh in smrt kot glavne sovražnike pravega in večnega veselja. Za odrešenega človeka veselje ni samo nekaj možnega, ampak nekaj značilnega! Toda če Kristus ne bi vstal, bi bilo krščanstvo samo lep humanizem in nič več. Vstajenje daje križu svetel sijaj in križ dá vstajenju snov za veselje. Ker je Kristovo vstajenje praznik neuničljivega življenja, je velikonočno veselje njegov najtesnejši spremljevalec. Poglobimo se samo v velikonočni „exultet“ in takoj nam bo jasno, kje zajema krščansko veselje snov in razloge za veselo prepevanje! Velikonočno veselje je pravzaprav premagani strah in dvom, ki je v prvih srečanjih žená in učencev z vstelim Kristusom še zelo navzoč, kasneje pa se umakne nezadržnemu veselju.

Pristno veselje pozna trpljenje in je pogosto prekaljeno v bolečini (ne vem, če je bila kje aleluja zapeta bolj iz srca kot v Kolbejevi „čakalnici smrti“). Po vstajenju Križanega ni več nobene ovire za človekovo veselje.

KJER UMIRA VESELJE, NI DUHA

Tisti, ki ohranja in vedno znova prebujava veselje, je Sveti Duh. Pravzaprav je krščansko veselje sad Duha, je veselje v Svetem Duhu. Veselje v Svetem Duhu je izraz poslušnosti in zvestobe karizmam. Iz te zvestobe Kristusovemu Duhu živi novozavezna Cerkev, katere udje so se „zbirali po hišah, lomili kruh in uživali jed z veselim in preprostim srcem“. Pravzaprav je bilo za prve učence značilno, da so bili „polni veselja in Svetega Duha“. Takó je tudi danes najbolj vidno delovanje Svetega Duha tam, kjer se pojavljajo možnosti za veselo in občestveno življenje vere. Ratzinger pomenljivo pravi: „Kjer ni prijateljstva, kjer umira humor, tam gotovo ni Svetega Duha, Duha Jezusa Kristusa.“ Tako veselje za kristjana ni dodatno razkošje ali učinek neoporečnega življenja, temveč je predvsem dar, ki postane razpoznavno znamenje, ki v nas raste in v moči katerega pričakujemo: „Veselite se v Gospodu zmeraj; ponavljam vam, veselite se“ (Flp 4,4).

ZA „VSA LJUDSTVA“

Prinašati svetu veselje je neodložljiva naloga krščanskega oznanila, kajti

evangelij je po svojem bistvu oznanilo veselja in prav veselje je najpristnejši, najdragocenejši in najizvirnejši sad evangelija. Krščansko veselje oplemeniti in povzema vase vsako človeško veselje in mu daje novo vrednost. Krščanstvo je dano kot veselo sporočilo v stanju, ki je za človeka brezupno.

Krščansko veselje je *občestvene narave*, je cerkvenostno. Zato je tudi Cerkev tisti prostor, kjer veselje pride najbolj do veljave. Kajti „velika Gospodova dela“ so bila že v stari zavezi vir velikega veselja božjega ljudstva, novozavezno božje ljudstvo pa ima še večji razlog za svoje veselje v Jezusu Kristusu. Spominjanje teh velikih dogodkov odrešenja je obenem doživljanje in uresničevanje tega odrešenja v konkretnem občestvu. Zato so vsa srečanja kristjanov vesel zbor, ki se nikoli ne naveliča slaviti Boga in se mu zahvaljevati. Cerkev daje krščanskem veselju liturgično naravo. Prav v liturgiji (predvsem pa v obhajanju evharistije) se razcvete krščansko veselje v največji meri.

Dalje je krščansko veselje za „*vsaj ljudstva*“. Ne moremo si zamisliti skupnosti kristjanov, ki bi se zapirala pred drugimi in tako kakor v topli gredi doživljala svoje zasebno veselje. Kristjanovo novo življenje, vesel odnos do življenja, mora prežemati vse naše odnose, saj nam je veselo oznanilo izročeno zato, da ga posredujemo vsemu človeštvu. Prav v skupnosti živeto krščansko veselje je zedinjevalna in privlačna moč, ki podira pregrade med posameznimi ljudmi in med različnimi skupnostmi.

Če je krščansko veselje za vse ljudstvo, pa lahko trdimo, da je tudi veselje za *celotnega človeka*. Kristjanovo veselo življenje obsega vse njegove danosti in sposobnosti, nobena razsežnost njegove osebnosti ni zanemarjena. Duhovno veselje se bo utelešalo v čustvenih in telesnih izrazih, telesno in čustveno ugodje pa bo prejelo duhovno razsežnost iz duhovnih korenin osebe. Pravo krščansko veselje torej v koreninah onemogoča vsak maniheizem, pa tudi mehanicistično sprejemanje življenja. Kristjan ne more zanemarjati in podcenjevati telesnih izrazov veselja, ker prav skozi te kot telesno bitje prihaja do veljave njegovo duhovno bistvo.

Čeprav kristjan živi svoje veselje sredi sveta, prejema dinamično moč iz usmerjenosti v *prihodnost*. Kristjan čuti, da ga nobeno zgolj zemeljsko upanje ne

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Umrli je vrhovni predstojnik salezijanske družbe

BUENOS AIRES (AICA in Družina) — Na vigilijo godu sv. Frančiška Saleškega, glavnega salezijanskega zavetnika, je po dolgi in hudi bolezni v Gospodu zaspal Juan Edmundo Vecchi, vrhovni predstojnik salezijanske družbe, osmi don Boskov naslednik.

Rodil se je 23. junija 1931 v Viedmi v provinci Rio Negro, Argentina, kamor so se njegovi starši preselili iz Italije v začetku stoletja. Tu je kmalu spoznal salezijance in se odločil, da se jim pridruži. Prve redovne zaobljube je naredil leta 1947, nadaljeval študij teologije v Torinu in bil tam leta 1958 posvečen v duhovnika. Potem se je vrnil v Argentino in vršil v družbi vrsto zmeraj bolj odgovornih služb, leta 1972 pa začel dolgotrajno služenje salezijanski družbi kot član vrhovnega sveta in bil do leta 1978 pokrajinski svetovalec vrhovnega predstojnika za Južno Ameriko. Nato je več kot deset let vodil mladinsko pastoralo. S prodorno mislijo in bogato pedagoško izkušnjo si je prizadeval za udejanjanje don Boskove vzgojne zamisli v spremenjenih časih, ki jih je določala predvsem pokonciliska prenova Cerkev. Leta 1990 je postal vikar vrhovnega predstojnika in nato po izvolitvi na 24. vrhovnem zboru marca 1996 vrhovni predstojnik.

Cerkev in mladi se ga bodo spominjali po njegovih karizmatičnih sposobnostih, ki jih je dal v službo skupnosti. Bil je mož globoke duhovnosti in pozno-

pomiri in ne osreči. Osebo doživlja, da zgolj zemeljski nameni, ki ne poznajo večnostnega izhoda, ne ustrezajo pravemu veselju, saj samo to daje občutek polnosti in miru. Seveda tudi kristjanovo veselje vsebuje še veliko nestrpnosti in hrepenenja, ker ga doživlja sedaj še kot predokus dokončne in neskaljene sreče. Toda ta notranji nemir je v bistvu drugačen pri človeku, ki živi v brezizhodnem položaju, kot pri takem, ki ustvarjalno hiti temu dovršenemu veselju naproti.

ren na znamenja časov; mož Cerkev z značilnim salezijanskim čutom za potrebe mladih; mož odlične kulture in poznavalec njenega razvoja. Bil je mož občestva, ki je kazal na bratsko življenje v skupnosti kot prednostno pot svetosti. Kot pogumen in daljnoviden vzgojitelj se ni ustavljal ob zunanjem, temveč je kot dobri pastir iskal notranje vzgibe in kazal pota pristnega služenja v krščanski ljubezni.

V vlogi vrhovnega predstojnika je novembra 1999 obiskal Slovenijo. Blagoslovil je preurejene prostore salezijanske ustanove v Zelimljem ter temeljni kamen za nov salezijanski dom na Trsteniku. V rakovniškem svetišču Marije Pomočnice je zbranim govoril o ljubezni do nebeške matere, katero je sam častil z vsoto predanostjo in neomajnim zaupanjem.

Njegovo telo čaka dokončnega vstajenja na rimskem pokopališču v bližini Kalistovih katakomb. Z vdanim prenašanjem trpljenja, ki ga je zaznamovalo zadnje mesece, se je pridružil zgledu mučencev, s svojo zadnjo pisano besedo — *Odrini na globoko: na odprto morje in v globino* — pa je vsem članom salezijanske družbe ob zarji tretjega tisočletja zapustil bogato duhovno oporoko.

Spominska svečanost v Buenos Airesu

AICA — V soboto, 26. januarja, je bila v baziliki Marije Pomočnice (Hipólito Yrigoyen in Quintino Bocayuva) sveta maša za pokoj duše duhovnika Vecchija, katero je vodil ob prisotnosti vse salezijanske družine v Buenos Airesu Jože Repovž SDB, inšpektor salezijanske province Buenos Aires.

Argentinski film „Rerum Novarum“

AICA — Ta film, ki je bil imenovan za najboljšega na tretjem natečaju za dežele Latinske Amerike in karibskih otokov, ki jih prireja Mednarodna

katoliška organizacija za kino (OCIC), je bil od 22. novembra 2001 osem tednov na programu buenosaireskih kinodvoran. Od 17. januarja naprej pa ga je možno videti v „Complejo Tita Merello“, ki ga oskrbuje Instituto Nacional del Cine y Artes Audiovisuales. Vstopnica stane samo dva pesa, kar je privlačno za občinstvo v teh kriznih časih.

Ta argentinski film, čigar izvedbo so vodili mladi Sebastián Schindel, Fernando Molnar in Nicolás Battle, prikazuje zgodbo muzikalne skupine Rerum Novarum, ki so jo sestavljali uradniki bombažne tovarne Flandria. Podjetje je ustanovil v bližini mesta Luján, v provinci Buenos Aires, Julio Steverlink leta 1928 z namenom, da uresniči smernice okrožnice papeža Leona XIII. Rerum Novarum. Zgodba muzikalne skupine postane metafora zgodovine dežele zadnjih let. Delavci hočejo uresničiti projekt, za katerega je človek bolj važen kot vse drugo, sredi dejanskega stanja, ki ga obvladuje neoliberalizem.

Cesta Blaženi Josemaría Escrivá v Lujánu

V narodni baziliki lujanske Naše Gospe je bila 9. januarja, ob stoletnici rojstva blaženega Josemaría Escrivá, ustanovitelja Opus Dei, sveta maša, katere se je udeležil tudi krajevni župan. Zbranim, ki so napolnili to marijansko svetišče, je naznanil sklep krajevnega Občinskega sveta, da se cesta 247, ki teče od reke Luján do avenue (228) Fray Manuel de Torres, imenuje Blaženi Josemaría Escrivá.

Privedite na čast duhovnika „cura Brochero“ ali „cura gaucho“

AICA — Od 18. do 21. januarja so imeli verniki, ki so obiskali Villa Cura Brochero v Córdobi, priložnost prisostvovati mašam in pridigam v spomin na apostolska pota tega neustrudnega duhovnika-misijonarja po tej veličastni gorski pokrajini, se udeležiti procesije na čast Brezmadežne, do 26. januarja pa tudi privedite v sklopu brocherianskega festivala v dvorani Salon del Peregrino.

Dr. Branko Rozman - zlatomašnik

Rodil se je 31. 3. 1925 v Bohinjski Bistrici. Klasično gimnazijo je obiskoval v Šentvidu in Ljubljani in maturiral leta 1944. Bogoslovne študije je opravil v slovenskem semenišču v izseljenstvu. Šel je skozi vse „postaje“ semenišča: Praglia, Briksen in Bagnoli v Italiji ter San Luis in Adrogué v Argentini. Posvečen je bil 13. januarja 1952 v Ramos Mejiji in bil inkardiniran v ljubljansko nadškofijo. Leta 1955 je dosegel doktorat iz teologije. Med leti 1952-1956 je bil kaplan v predmestnih župnijah Buenos Airesa. V izseljenkem semenišču je predaval pastoralno teologijo, ascetiko in mistiko, katehetro in pedagogiko, poučeval koralno petje in primerjalno veroslovje (1958-1965). Bil je prefekt v Rožmanovem zavodu med leti 1957 in 1965. V slovenskem dušnem pastirstvu v Argentini je sodeloval kot voditelj duhovnih vaj, predaval je na duhovniških sestankih, pri SKADu, na sestankih SFZ in SDO. Marca leta 1966 je odšel za slovenskega dušnega pastirja v München (Nemčija), kjer je ostal do upokojitve leta 1991, ko se je naselil v Ljubljani. Tam je letos praznoval 50-letnico svojega mašniškega posvečenja. Naša revija v imenu rojakov v Argentini čestita zlatomašniku za pomemben jubilej.

V času življenja v Argentini je bil priznan pesnik in dramatik. Izdal je pesniško zbirko *Na steni spi čas* (Rim 1954) in napisal tri drame, ki jih je upri-

zorila SKA v režiji Nikolaja Jeločnika: *Roka za steno* (1957), *Človek, ki je ubil Boga* (1959) in *Obsodili so Kristusa* (1962). Prevedel je dramo Diega Fabrijana *Preiskava*, ki je bila v režiji Nikolaja Jeločnika igrana na proslavi Kristusa Kralja leta 1957. Bil je sourednik *Duhovnega življenja* (1956-1966), pri katerem je sodeloval tudi s članki verske, kulturne, vzgojne in načelne vsebine, črticami in poezijami. Bil je urednik *Vestnika*, sodeloval je pri *Meddobju*, *Glasu*, *Oznanilu*, *Svobodni Sloveniji*, *Katoliških misijonih*, *Omnes unum*. Kot prefekt Rožmanovega zavoda je režiral igre in lutkovne predstave; z gojenci in sodelovanjem Nika Jeločnika je pripravil vrsto uspešnih prireditev, kot so bile: *En dan v zavodu* (1961), ob 10-letnici zavoda *Preljubo veselje, oj, kje si doma* (1962), ob 1100-letnici prihoda sv. Cirila in Metoda med Slovane *Naša zgodba* (1963). Ob 20-letnici slovenske narodne tragedije sta z Nikom Jeločnikom pripravila tekst za odrsko balado *Obsojen sem bil (Fuí condenado)* za slovensko in argentinsko publiko, pri kateri je sodelovalo 150 fantov in deklet (1965).

Važen del svojega dušnega pastirstva v Nemčiji je dr. Branko Rozman opravljal kot urednik *Naše luči*, verskega mesečnika za slovenske izseljence v Zahodni Evropi. V njegovem času je bila verjetno najbolje urejevana verska in družinska revija v zdomstvu. Skozi 25 let je spodbujal rojake v zvestobi Bogu in slovenstvu. Istočasno jih je svaril pred intrigami KPS in bil deležen preganjanja in groženj UDBe. Potem, ko je odšel v Evropo, je dr. Rozman opustil svoje literarno udejstvovanje in se posvetil osveščanju rojakov v domovini in po svetu o zločinih KPS med drugo svetovno vojno in po njej. Napisal je knjižico: Tomaž Kovač, *V Rogu ležimo pobiti* (Buenos Aires 1968) in izdal deli: Matjaž Klepec, *Teharje so tlakovane z našo krvjo* (Buenos Aires 1973) in Stane Kos, *Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945* (Rim 1984, Buenos Aires 1991). Te knjige so marsikateremu rojaku, na delu v Evropi, odprle oči.

Po letu 1991 je sodeloval v tedniku

Družina s stolpičem *Paberkovanja*, kjer je pomagal odkrivati resnico o slovenski polpreteklosti. Še vedno piše načelne članke in opozarja rojake na zavajajoča govorenja in pisanja nekdanjih akterjev revolucije ter njihovih somišljenikov. *Duhovno življenje* je redno ponatiskovalo najbolj zanimive Rozmanove prispevke v *Naši luči* in v *Družini*. Tokrat ponatisujemo dva njegova aktualna članka iz revije *Ampak*.

O kontinuiteti

Branko Rozman
Ampak, dec. 2001

Vinko Ošlak je v prispevku z gornjim naslovom (*Ampak*, november 2001) med drugimi zapisal: „Človek ima včasih občutek, kakor da nekateri najvišji cerkveni dostojanstveniki niso čisto prepričani, da je Jezus s tisto obljubo Petru o nepremagljivosti Cerkve mislil čisto zares. Vedejo in izražajo se, kakor da je Cerkev bistveno ogrožena in je od njihove zavzetosti in ostrine v tej zavzetosti odvisno, ali se bo rešila ali bo potonila. Prav to je bila tudi bistvena zmeta slovenskega domobranstva in njegove psevdokrščanske ideologije, ki je izhajala iz predpostavke, da je treba vero pred komunizmom „brani“, ko bi jo v resnici bilo treba preprosto — živeti.“ Ošlak kasneje še pove, da sta si stala v medvojnem obdobju nasproti dva ponarejka: „ponarejeno, ideologizirano in fanatizirano ‘krščanstvo’ in ponarejen „komunizem“.

Ošlaku je z njegovo diskvalifikacijo vere nekaterih slovenskih najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov nedvomno šlo čez rob. Sicer pa njegova ocena njihovega ravnanja močno diši po pravičniški ozkosti. Razni verski ekstremizmi so naredili v zgodovini Cerkve krščanstvu že veliko škode.

Drugi predmet Ošlakove uničujoče kritike je „ponarejeno, ideologizirano in fanatizirano ‘krščanstvo’ slovenskega domobranstva“. Vtis je, da avtor ne pozna stvari, o kateri piše, vprašljivo pa je tudi njegovo razumevanje krščanstva.

Piščevo kritiko je možno skrciti na trditev, da vere ni mogoče braniti z orožjem, ampak da jo je treba preprositi — živeti. Proti tej resnici naj bi grešili

domobranci.

Vaški stražarji in slovenski domobranci so se uprli revoluciji z orožjem zato, da so branili ogrožena slovenska življenja. Prva puška vaških stražarjev se je sprožila šele potem, ko so revolucionarji poslali s strelom v tilnik v slovensko podzemlje že tisoč do tisoč petsto življenj, predvsem življenj slovenskih katoličanov. To početje vaških stražarjev je bilo v popolnem skladju s katoliškim moralnim naukom. Ko je namreč napadeno lastno življenje, ga sme napadeni braniti z orožjem, in nihče ni dolžan biti heroj in si pustiti vzeti življenje od krivičnega napadalca. Ko je napadeno tuje življenje, pa ga človek ne samo sme, ampak ga je dolžan braniti.

Tako vaškim stažarjem kot domobrancem je bilo povsem jasno, da gre pri revoluciji za več kot za uničevanje življenj. Vedeli so, v kakšen pekel bo partija spremenila Slovenijo, če zmaga: uvedla bo „diktaturo proletariata“ in deželo načrtno ateizirala. Kot Slovenci in katoličani so čutili dolžnost, da to preprečijo z oboroženim uporom. Ali se to imenuje obramba vere z orožjem ali kako drugače, je končno vseeno, šlo je za celotno obrambo vrednot. Očitek, da so to počeli iz ponarejenega, ideologiziranega in fanatiziranega krščanstva, pa je gotovo sprevrženo.

Odgovor predsednika države

Branko ROZMAN
Ampak, jan. 2002

Predsednik Republike Slovenije je v decembrskem *Ampaku* zapisal svoje misli na nekatera vprašanja iz naše polpreteklosti, zanimive predvsem zato, ker so po mojem mnenju tako zelo oddaljene od objektivne resnice.

O vojnih in povojnih dejstvih naše stvarnosti je predsednik zapisal, da so ta „znana in danes že splošno sprejeta“. Res so znana, a skoraj izključno v verziji, ki so jo napisali revoluciji naklonjeni pisci, in so kot takšna že skoraj splošno sprejeta, to pa je ubožno spričevalo o kritičnem čutu Sloven-

cev. Našo polpreteklo zgodovino bo treba napisati znova, in sicer po nepristranskih kriterijih.

Po predsednikovem zapisu so dejstva takšna:

Slovenci so bili v drugi svetovni vojni kot narod obsojeni na fizično uničenje, enako kot Židi. Okupaciji naj bi sledil NOB, ki ga je vodila OF, v kateri naj bi še posebej po Dolomitski izjavi komunisti prevzeli vodilno vlogo.

Resnica je, da NOB ni bil narodno-osvobodilni boj, ampak komunistična revolucija v imenu Stalina, in OF ni bila osvobodilna fronta slovenskega naroda, ampak samo kamuflaža, s katero so komunisti prevarali mnoge Slovence. Partija je imela v revoluciji vodilno vlogo že od vsega začetka, in ne šele po *Dolomitski izjavi*/1. marca 1943). Z njo je samo prisilila svoje sopotnike, da so ji prepustili vso oblast v revoluciji.

Del posvetne in cerkvene oblasti naj bi nedopustno in za narod hudo škodljivo sodeloval z okupatorjem proti narodnoosvobodilnem odporu, potegnil za sabo precejšen del ljudstva in oblikoval tudi vojaške kolaborantske enote, ki so jih oborožile vojaške okupacijske oblasti.

Resnica je, da se je del posvetne in cerkvene oblasti uprl revolucijskemu terorju, cerkvene z razkrinkavanjem revolucijskih laži, posvetne tudi vojaško, za kar je bil prisiljen sprejeti orožje od okupatorja. Za vojaški upor proti revoluciji je bil tako po vesti kot po mednarodnih določilih ne samo dopusten, ampak tudi nujen za zavarovanje ogroženih življenj Slovencev, ki so revolucijo zaradi njenih zločinov odklanjali. Sočasno je demokratski tabor z ilegalnim tiskom razkrinkaval tako zločine okupatorjev kot zločine revolucionarjev ter se že pred partijo začel podtalno pripravljati na oborožen upor proti okupatorjem (Slovenska, Sokolska in Narodna legija) za čas, ko bi ta ne pomenil nekoristnega preliivanja slovenske krvi, ampak bi bil dejanski prispevek k zavezniški zmagi. Greh, da so sprejeli orožje od okupatorja, gre izključno na račun revolucionarjev — brez revolucije tudi protirevolucije ne bi bilo.

Ob koncu vojne naj bi si KPJ podredila NOB in si ga prisvojila.

Partija si je „NOB“ že v začetku revolucije popolnoma podredila in

prisvojila, le da je to ves čas vojne skrivala, na koncu pa brez slehernega sramu razglasila in prevzela totalitarno oblast, kar je bil osrednji cilj revolucije.

V imenu revolucije, bolje zavarovanja absolutne oblasti KPJ, naj bi bila bržkone tudi odločena in izpeljana — poleg sodnih obsodb pred vojaškimi in civilnimi sodišči — še likvidacija od zaveznikov vrnjenih domobrancev.

Tega priznanja je človek vesel. Vsaj nekaj. Nemoralni namen zavarovanja absolutne partijske oblasti je torej posevečeval tudi nemoralna sredstva, to je sodne obsodbe nasprotnikov revolucije in pomore vrnjenih domobrancev. Sicer pa so bile te obsodbe in pomori samo nadaljevanje metod, ki jih je partija uporabljala že ves čas revolucije.

Odgovornost za zunajsodni poboj na bi bilo nedvomno treba iskati med člani vodstva KP na zvezni in republiški ravni in med vojaškimi poveljniki takratne jugoslovanske vojske. Vendar bi morali pri presoji tega dejstva upoštevati ogromno koncentracijo tujega in kolaborantskega vojaštva ter enot JLA v slovenskem prostoru ob koncu vojne in tik po njej.

Ker so imeli ljudje, ki so odredili in uresničili zunajsodne pomore, ime in priimek, je dolžnost oblasti, da se ta imena objavijo, tudi če je kdo od njih še živ, kot vsaka demokratična družba objavi imena zločincev.

Predsednikova zahteva, da bi morali pri presoji odgovornosti za omenjene pomore upoštevati ogromno tujega in protirevolucijskega vojaštva v slovenskem prostoru ob koncu vojne in tik po njej, je odvečna, saj ni bilo v času pomorov, to je konec maja 1945, v Sloveniji nobenih tujih in protirevolucijskih enot več. Zahteva, da bi morali upoštevati tudi navzočnost enot JLA v tistem času pri nas, močno spominja na poskuse, kako odvrniti odgovornost od slovenskih naročnikov in izvršiteljev pomorov.

Končno še predsednikova misel, da je demokratična država dolžna varovati pravico vsakogar, da ima „svojo resnico“, da le ne zbuja sovraštva do drugih ljudi. Jasno. Prav tako je pa dolžna varovati načelo, da nima nihče pravice javno širiti dokazane neresnice, ne glede na to, ali s tem zbuja sovraštvo do drugih ljudi ali ne.

Vprašujete- odgovarjamo

1. Nedavno sem šel po opravkih v Buenos Aires, v bližini Plaza de Mayo. Bil je petek okrog sedme ure popoldne, zato sem upal v stolnici „ujeti“ kako mašo. Ko sem videl, da je stolnica zaprta, sem se napolil v cerkev San Ignacio de Loyola na cesti Bolivar, ki je stolnici najbližja. Ko sem prišel tja, je bila ura četrto čez sedmo, maša pa ravno pri obhajilu. Ker sem zamudil skoraj vso mašo, si nisem upal pristopiti k obhajilu, ker sem nekoč slišal, da se (po koncilu) ne sme prejeti obhajila brez maše. Ali sem ravnal prav ali ne? Kakšni so zdaj predpisi glede prejemanja sv. obhajila?

Tu je treba ločiti dve vprašanji. Prvo: ali se sploh sme prejeti obhajilo izven maše; drugo: če se sme prejeti obhajilo večkrat na dan. Na prvo vprašanje odgovarja Cerkev zakonik takole: „Kar najbolj se priporoča, da verniki prejmejo obhajilo med evharističnim opravilom; tistim, ki upravičeno prosijo, pa naj se obhajilo podeli izven maše“ (919). Cerkev torej zelo priporoča, da se obhajilo prejme med mašo, ker je pač obhajilo del maše. Toda pogosto ljudje ne morejo biti ob delavnikih pri maši, radi bi pa prejeli vsaj obhajilo. Po določbi Cerkev imajo pravico do tega in duhovnik jim mora po možnosti to željo tudi izpolniti.

Glede drugega vprašanja pa velja sledeče: kdor je že prejel obhajilo - bodisi med mašo ali, kot je bilo zgoraj povedano, tudi izven maše, - sme isti dan še enkrat prejeti obhajilo (ne več kot še enkrat). A do tega drugega obhajila ima pravico le med mašo, katere se mora udeležiti. Drug cerkveni zakon namreč določa: „Kdor je že prejel presveto evharistijo, jo sme prejeti še enkrat, a le med evharističnim

opravilom, ki se ga udeleži“ (917).

2. Kako je po koncilu z zamujanjem maše. Kdaj je še veljavna, če jo človek zamudi, in v kakšnih primerih. Kako je s „štukanjem“, če zamujeni del maše nadomestim z udeležbo pri drugi maši?

Na to vprašanje je treba najprej povedati, k čemu nas obvezuje Cerkev. Takole pravi spet cerkveni zakonik: „Na nedelje in zapovedane praznike so se verniki dolžni udeležiti maše“ (1247). In naslednji cerkveni zakon še dodaja: „Zapovedi udeležiti se maše zadosti, kdor je navzoč pri maši, ki se opravi kjerkoli po katoliškem obredu na sam praznični dan ali pa zvečer prejšnjega dne“ (1248). Od obveznosti udeležiti se maše „opravičuje resen vzrok (npr. bolezen, oskrbovanje dojenčkov). Tisti, ki premišljeno opustijo to dolžnost, storijo velik greh“ (Katekizem Kat. Cerkev, 2181).

Kaj pomeni: „zvečer prejšnjega dne“? Od katere ure naprej se začne večer? Večer prejšnjega dne pomeni: od poldne, torej od 12. ure naprej. Besedo „večer“ je treba namreč umeti v liturgičnem pomenu, torej „popoldne“, od poldan naprej. Kaj pa če mašni obrazec ni nedeljski ali pa praznični? Tudi v tem primeru se izpolni nedeljska oz. praznična dolžnost (npr. s poročno mašo).

Na vprašanje pa, ali je bila izpolnjena nedeljska dolžnost, če kdo ni bil pri vsej maši, ampak je prišel prepozno ali pa odšel pred koncem, je odgovor tale. Če je to storil po svoji krivdi, ni bilo prav. A če je bil vsaj od darovanja naprej in do končanega obhajila, je v bistvu zadostil dolžnosti. Če brez večje težave more biti potem pri drugi maši, pri kateri zamujeno

naknadi, je to dolžan storiti. Če pa bi to mogel storiti le s precejšnjo težavo, mu tega ni treba storiti. Dolžan bo pa vnaprej poskrbeti, da bo prihajal pravočasno k obveznim mašam.

3. Ali Judje še pričakujejo Odrešenika? Kakšnega? Za kdaj?

Judje še pričakujejo Mesija. Kristusa namreč ne priznajo za Mesija. O tem, kdaj bo prišel, kakšno poslanstvo bo Mesija imel, pa med Judi ni več jasnega in še manj skupnega mnenja. Na splošno ga pričakujejo proti koncu sveta. V zgodovini so nekateri mislili, da je že prišel, na primer, v času Makabejcev (l. 170 pred Kr.), ali pa za časa rimske okupacije Palestine, ko se je ves judovski narod dvignil, da bi osvobodil svojo deželo Rimljanov (l. 70-73 po Kr.). Kakih 60 let pozneje so imeli nekega Bar Kochba za Mesija (l. 132). Še drugi pa so mislili, da je bil Mesija nek Sbatari Zemi (v letih 1626-1676). Na splošno menijo Judje, da bo Mesija predstavnik in poročstvo njihovega osvobođenja in odrešenja. Kakšnega osvobođenja in odrešenja? O tem si pa Judje že niso več edini. Na vsak način, prav malo Judov pojmuje bodočega Mesija v krščanskem pomenu besede - torej kot Odrešenika od greha. Nekdo je stališče večine današnjih Judov o Mesiju takole izrazil: „Na dan, ko bo človeštvo doseglo stanje resnične modrosti, dobrote in pravičnosti, tisti dan bo Mesijev dan“.

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — Število prebivalcev Slovenije se je v prvih treh mesecih lanskega leta povečalo za 646, v prejšnjem letu pa za 2510. Konec marca 2001 je bilo v Sloveniji 1.990.740 prebivalcev. V zadnjih desetih letih se je število prebivalcev povečalo za 24.754 (1,3 odstotka). Povprečna starost se je v istem obdobju povečala s 35,9 leta na 39 let, delež mlajših od 15 let pa se je zmanjšal z 20,5 odstotka na 15,7 odstotka. Naravni prirastek je še vedno negativen, čeprav manj kot prejšnja leta. Najštevilčnejša starostna skupina pa je 44 let. (Ave Maria)

96 let Nežke Goddec, roj. Šircelj

Med tistimi, ki ob nedeljah najbolj redno hodijo v Slomškov dom k slovenski maši, je prav gotovo Godčeva mama iz Villa Sarmiento, ki je lanskega decembra izpolnila svojih bogatih 96 let življenja.

Rodila se je 30. decembra 1905 v vasi Dole pri Grosupljem. Njen oče Marko Šircelj, čevljarški mojster, se je dvakrat poročil. Ko mu je umrla prva žena, s katero je imel štiri otroke, se je vdrugič poročil in tudi v tem zakonu imel štiri otroke, od teh tudi deklico, ki jo danes poznamo kot Godčevo mamo. Oče je bil zvonar in veren mož. Kako je vzgajal in znal biti gospodar položaja, naj pove tale dogodek. Med prvo svetovno vojno so nekoč prišli k njim žandarji prav takrat, ko je družina molila. Oče se ni dal motiti in je molil mirno naprej, dokler niso opravili vseh molitev. Šele potem se je zanimal, po kaj so prišli žandarji.

Naša jubilarica je hodila v šolo v farno Polica, dve uri hoda od doma. Še danes se spominja celo imena svoje učiteljice v prvem razredu ljudske šole, ki jim je pripovedovala o kometu Halley. Ko je učiteljica nagovarjala učence, naj ponoči opazujejo to „zvezdo repatico“, jim je tudi napovedala, da jo bodo leta 1986 mogli spet videti tisti, morda redki od njih, ki bodo takrat še živi... Mama je seveda dočakala datum, ko so se izpolnile te besede, in ni poza-

bila noč za nočjo opazovati kometu Halley.

Izučila se je za „šteparico“, kot so imenovali ženske, ki so šivale usnje za gornji del čevljev. S tem delom si je prislužila vso balo. Poročila se je l. 1935 z Antonom Godcem iz Velike Račne in odtlej tudi tam živela. Mož, ki se je prej ukvarjal nekaj časa z žganjem apnenic in pozneje delal na železnici, se je po poroki posvetil trgovini z vinom in žganjem, na drobno in na debelo. Med vojno je bil tudi župan v Grosupljem. Do začetka druge svetovne vojne je mlada družina, v kateri sta se rodili hčerki Silva in Tončka, živela v miru.

Tuja okupacija po porazu Jugoslavije pa je omogočila na naših tleh komunistično revolucijo, ki je od vseh državljanov zahtevala, da so se do nje opredelili, tudi od g. Godca. Ta je kmalu spoznal prevaro, ki se je skrivala za lepimi besedami OF. Ko se je v začetku maja 1945 bližal konec druge svetovne vojne in z njim velika negotovost glede razvoja političnih dogodkov, so Godčevi odšli v Ljubljano. Med vojno je bilo toliko govora o naših zaveznikih, o njihovem izkrcanju na jadranski obali, po drugi strani pa so razburjale vesti o sestanku „velikih“ treh, kjer so si delili Evropo in kjer so „zavezniki“ prepustili Jugoslavijo sovjetom. V Ljubljani so bili bližje važnim informacijam, ki sta jih ata in mama potrebovala pri življenjski odločitvi, ko je šlo za življenje ali smrt. Tako se je njen mož odločil, da je šel (za 14 dni) sam v begunstvo, žena z majhnima hčerkama pa je ostala doma. Prve dni po „osvoboditvi“ so se zadržale še v Ljubljani, potem pa so se vrnile domov v Veliko Račno. „Ljudska oblast“ je Godčevim odvzela atov motor NSU, mamino žensko kolo in harmoniko. Hiše jim niso zaplenili, ker je bila napisana na gospo Nežko. Ona je potem v odsotnosti moža preživljala družino z delom na polju in kot šivilja.

Mož je odšel na Koroško, od tam v Italijo, leta 1948 pa z ladjo v Argentino. Od tu je kot skrben oče pomagal družini v domovini in ji pošiljal vreče in pakete, ki so vsebovali moko, konzerve sardin, šunko, čokolado, kavo, blagove, volno, nylon nogavice, usnje za če-

vlje in škornje, kačje kože, enkrat cel zaboje limon, pomaranč... Mama je zlasti nylon nogavice dobro prodajala partizanskim „tovarišicam“, kavo so pa radi pokupili v Hotelu Slon...

Leta 1954 je Tito pod pritiskom z Zahoda odprl „železno zaveso“ ženam in otrokom družin, katerih očetje so se umaknili pred komunistično zasedbo domovine in odšli v tujino. Dobili so uradno dovoljenje za izselitev, da so po devetih letih mogli priti spet skupaj in si na novo ustvariti skupno življenje. Tako tudi Godčeva mama in njeni dve hčerki. Bridko je bilo slovo od domačih krajev, vsa vas se je od njih poslovila, vsi so jokali. Ko so leta 1954. prišle v Argentino, je imel mož lepo pripravljeno stanovanje na cesti Av. del Trabaja, kjer je v družbi s Tonetom Šerjakom imel Bar Ljubljana. Kasneje sta tisto prodala, mož pa se je vrge v znano gostilno Ilirija na cesti Alvarado v Ramos Mejiji, kjer mu je tudi mama stala ob strani. Sem je hodilo precej bližnjih rojakov na kosilo ali večerjo, ob porokah pa so mnogi pri njih radi pripravljali svatbe. Leta 1959 so se Godčevi preselili v svojo hišo v Villa Sarmiento. Ko je mož prenehal z Ilirijo, se je upokojil, imel pa je še veliko kinto v Rodriguezu, kjer je redil prašiče, ovce, zajce, goske, pure, race, imel čebele pa tudi dve ali tri krave in konja. Okoli leta 1980 je g. Godec zbolel in čez dve leti je umrl za rakom. Od tedaj mama živi sama v hiši, v bližini svojih dveh poročenih hčerk. Zato v resnici mama ni nikoli sama, saj jo hčeri preveč obožujeta, da bi jo pustili samo, prav tako tudi vnuki in vnučkinje.

Mama ima veliko znancev in prijateljev. Vsa dolga leta, dokler je zmogla, jih je obiskovala, tistim v domovini pa je zvesto pisala vsaj za praznike. Še pri teh letih napiše do 50 pisem na leto. Dvakrat se je vrnila v Slovenijo na obisk. Gospa Nežka spada tudi med raznašalce našega tiska: Oznanila, Svobodne Slovenije in Duhovnega življenja. Pred dvema letoma je resno zbolela za pljučnico, a se je v treh dneh pozdravila. Ko si je zdravnik po tej bolezni ogledal njene radiografije in druge zdravniške izvide, ji je smeje rekel: „Čez sedem let se spet vidiva!“ Normalno je mama hodila k njemu na preglede vsakih pet let. Šele zadnje dve leti jemlje preventivno enkrat na dan tabletko, za vsak slučaj, proti pritisku. Še to ji je predpisal dr. Boris Štrfček, njen vnuk, ne ker bi jo

kratke

NOVI MESTI

SOLKAN - Naselje pod Sv. Goro, ki je danes neprekinjeno povezano z Novo Gorico, je praznovalo 1000-letnico. Prvič je Solkan omenjen v darilni pogodbi cesarja Otona III., ki daruje „oglejski cerkvi in njenemu patriarhu Ivanu IV. polovico gradu, ki se mu pravi Solkan, in polovico vasi, ki se v jeziku Slovanov imenuje Gorica“. (Ave Maria)

MARIBOR — Ob 2. obletnici beatifikacije škofa Antona Martina Slomška in obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji, je bila 16. septembra 2001 v mariborski stolnici krstna izvedba Oratorija v čast bl. škofu A. M. Slomšku, ki ga je na besedilo prof. Stanka Janežiča uglasbil skladatelj prof. Jože Trošt, regens chori ljubljanske stolnice. Izvedbo je vodil salezijanec prof. dr. Štefan Ferenčak. (Ave Maria)

NOVO MESTO — Franciškani so ob 150-letnici rojstva skladatelja p. Hugolina Sattnerja (roj. 29. novembra 1851 v Kandiji pri Novem mestu) pripravili več prireditev. Razstavo o skladateljevem življenju in delu so odprli v samostanski knjižnici 20. oktobra. Koncerti so se začeli 28. oktobra in končali 1. decembra 2001. (Ave Maria)

CELOVEC — Z odlokom koroške deželne oblasti so v sedmih občinah na avstrijskem Koroškem zaprli dvojezične ljudske šole, Borovlje pa na ta odlok še čakajo. Generalni sekretar koroške social-demokratske stranke Würschl je to

nujno potrebovala, ampak, ker ima svojo „babi“ preveč rad.

Ta vrla slovenska žena je prvo polovico življenja preživela v domovini, drugo polovico pa v tujini, ker je bila taka Božja volja. Ob tej priložnosti se dobrim željam njenih domačih pridružuje tudi naša revija. Bogu moramo biti hvaležni za takšne mame, ki so v globoki veri dobivale moč, da so bile kos delu in trpljenju, s katerim jim življenje ni prizanašalo.

ocenil kot napad na slovensko govorečo manjšino na Koroškem. (Ave Maria)

ŠENTVID PRI VIPAVI — Spominsko slovesnost ob 150-letnici smrti župnika Matije Vertovca so obhajali 14. oktobra 2001. Vertovec (1784-1851) je bil zaslužen ne le kot župnik, ampak kot učitelj vinarstva in kletarstva. (Ave Maria)

RADOVLJICA — Okrožno državno tožilstvo v Kranju je sredi oktobra 2001 skupaj s kriminalisti začelo preiskavo o grobišču blizu Lancovega v radovljiški občini. Žrtev naj bi po ustnem pričevanju bilo več kot tisoč, pobite pa so bile maja 1945. Zgodovinar Jože Dežman, ki je vodil občinsko komisijo za povojne poboje, je izjavil, da je na Gorenjskem še več neodkritih povojnih grobišč. (Ave Maria)

GONARS — V Gonarsu in v Bazovici pri Trstu so bile 27. oktobra spominske in pravne slovesnosti, ki so se jih udeležili tudi goriški nadškof Dino de Antoni, koprski pomožni škof Jurij Bizjak in škofov vikar za slovenske vernike v Trstu Franc Vončina. Gonars in Bazovica sta v spominu ljudi zapisana kot kraja bolečine in smrti. (Ave Maria)

LJUBLJANA — Žalna slovesnost za žrtve povojnega komunističnega nasilja, pobite v Brezarjevem breznu nad Podutikom v Ljubljani, je bila 28. oktobra popoldne z molitvijo, ki jo je vodil Branko Zadnik, in govorom prof. Justina Stanovnika. Isti dan je bil slovesni blagoslov povojnih žrtev nasilja pri Mariji Reki nad Trbovljami, ki ga je pripravilo Društvo za ureditev zamolčanih grobov. (Ave Maria)

LJUBLJANA — V Kucji dolini nad Podutikom je bila 28. oktobra žalna slovesnost ob grobu žrtev povojnega komunističnega nasilja, ki so bile pobite v Brezarjevem breznu. Tam je komunistična oblast dala postreliti okrog 800 ljudi. Žalne slovesnosti so se poleg svojcev pobitih udeležili tudi predstavniki pomladnih strank, slavnostni govornik pa je bil prof. Justin Stanovnik. (Ave Maria)

PIRAN — Piranski minoritski samostan je praznoval 700-letnico ustanovitve s simpozijem, ki je predstavil zgodovinsko ozadje samostana in je trajal od 11. do 13. oktobra. Zahvalna slovesnost z mašo nadškofa Rodeta je bila 27. oktobra. (Ave Maria)

MOJ IN NAŠ BEG

iz špitalskega taborišča pred Titovo „pravico“
in pred angleškimi „zavezniki“

(2)

Prof. Božidar BAJUK

Petek, 14. 11. 47

Po rani maši je prihitela v najino sobico mamica: „Torej nocoj odideta! Vse je urejeno!“ Martin je vse uredil. Šlo bo vse po dogovoru. Zvečer ob 9. uri nas na samotni poti za kolodvorom počaka neko dekle. Vse ostalo pa prepustimo njej!

Še bridko slovo od mamice. Poslednje besede, križ na čelo in materin blagoslov! Tesnoba: kdaj se zopet vidimo in kje? Ko sva ostala sama, so živci začeli delati z vso paro. Domišljija, bujno predstavljanje zaprek, nevarnosti. Torej s tovornim vlakom skozi tunel skozi Mallnitz.

Dopoldne je prišel moj dijak Miha Vrenko. Prinesel je najpotrebnejše za rajžo. Ganljivo je bilo najino slovo! Oba sva jokala. V njem sem se poslovil, odtrgal od vseh svojih dijakov, od šole, od poklica, za novo begunstvo. Izročil sem mu šop poslovilnih pisemc za prijatelje, znanec v taborišču ter jih prosil molitve za nocojšnjo noč in jim priporočal najini osiroteli družinici. Najhuje me je presunilo Božijevo (drugega sina, op. ur.) pismo v slovo: „Dragi moj očka! Dolgčas je po tebi. Saj molimo zate in strička. Če bomo pridni in če bomo ubogali, bo kmalu bolje. Tvoj Boži. Poljubček Tvoj Marko.“ Marček se je samo podpisal. Nervozna je bila pisava. Revez najbrž ni mogel več. Sese del sem se na stol in glasno tulil.

Po 6. uri zvečer se je prišla poslovit Ina; po 8. pa sta prišla po naju Cilka in oče. Pavel Slapar mi je ob slovesu v najini izbici šepetaje dejal: „Veš, Božo, kdo je zadnji pred teboj bežal s te postelje? Vule Rupnik.“ V slovo me je pokrižal. Gospod dekan Dollinger nama je dajal nasvete za iskanje zaposlitve. Izročil mi je priporočilno vizitko za salzburškega nadškofa dr. Rohracherja, s katerim sta bila v bogoslovju sošolca.

Vzela nas je temna noč. Za kolodvorom smo se sestali z Martinom in njegovo ženo. Dekle, ki je imelo nalogo, da nas preda železničarju, je bilo tudi že tu. Postaja je bila povsem prazna. Na glavnem vhodu se je prikazal železničar. Za njim še drugi. Segli smo si v roke. Dogovorjeni smo bili brez besed! Oddali smo svojo prtljago v kot skladišča.

Zadnje besede s Cilko so mi bile

polne naročil zanjo in za otroke. Navduševali smo drug drugega in tajili bolečino. Slovo.

Umaknili smo se na bližnje železničarjevo stanovanje do prihoda tovernege vlaka. Mudili smo se tam od pol 10. do 11. Nato smo morali zaradi zamude čakati še na kolodvoru. Železničar vodnik je bil silno zgovoren. Čakati smo morali še do dveh po polnoči. Vodnik nas je potolažil, da je še toliko bolje, ker žandarja odideta po polnoči spat. Odšli smo v temi v osebni vagon. Ob steklenici žganja se je razvil zanimiv in živahen politično socialen razgovor.

Vlak je dospel. Napeto in mučno čakanje. Sledile so inštrukcije našega vodnika. „Zdaj pa, moji gospodje, na delo!“ Pravil nam je že prej, koliko beguncev je že tako rešil, in nas navduševal.

Naenkrat je bilo živčne muke konec. Nadomestila jo je živahna dejavnost. Preskočili smo v temi na spodnjem koncu kolodvora prazne tračnice, se naglo prikriji v senco „našega“ vlaka. Že s perona nam je vodnik kazal: „Vidite tam na sredi vagon z drvmi sredi dveh zaprtih vagonov?“ Poiskali smo ga z očmi. „Tegale bomo pa mi naskočili.“ Že smo bili pred vagonom. Bil je dokaj visok, a odprt. Igra usode: vodnik nam je razložil, da gredo na njem bukova drva iz Titovine v Švico. „Zdaj!“ Splezali smo na vagon in se zleknili po klaftrskih drveh. Mimo je prišla

kontrola mehanikov za osi in zavore. Nato še en skok in bili smo v luknji sredi vagona. Čez stranico je pogledala vodnikova glava: „Ali imajo gospodje še kaj za piti?“ Napravili smo iz steklenice brž še vsak po en požirek in mu jo izročili. Ko jo je izpraznil, se je še enkrat s tal poslovil in želez dobro pot. Nato je na vagon prifrčala prazna steklenica: „Srečno!“ Sunek in vlak je potegnil.

Sedaj pa urno na delo! Odmetali smo najprej od sredine drva. Nato smo jih pričeli zlagati tako, da smo na dnu napravili ugodno selišče, nad sabo jih pa pokrili v zaklonišče. Vsakokrat, ko je električni vlak peljal mimo močno razsvetljenih kontrolnih poslopij, smo se med gradnjo naglo skrili na dno. V pol ure je bilo zaklonišče popolnoma končano. Imeli pa smo do meje časa 40 minut. Tudi najstrožja kontrola bi celo mirno koračila preko nas. Brezskrbno smo torej čakali zadnje postaje tostran tunela, Mallnitz.

Zaradi večurne zamude je pregled trajal le nekaj kratkih minut, slišali smo korake kontrolnega organa mimo vagona. Komaj smo se zavedli odločilnega trenutka in že je vlak potegnil. Še en hip in zavozili smo v tunel. Spomnili smo se navodila: „Čim boste enkrat v tunelu, boste že preko demarkacijske linije v ameriški coni“. Vrisk, smeh, objemanje, skakanje, kriki: svoboda, svoboda! Živci so popustili. Vse, kar še pride, ni nič! Zdaj je, kar je! Prižgali smo cigarete in se „v njih dimu“ pobratili!

V Bocksteinu samo kratek pregled vlaka, komaj da se je sploh ustavil. Rešenil! Svobodni! Zbogom, preganjalci! Zlezli smo med naglo vožnjo iz luknje, pili žganje in jedli, jedli, jedli. Lakota se je neverjetno oglasila.

Sobota, 15. 11. 47

Na postajo Schwarzach smo se pripeljali okrog petih zjutraj. Poskakali smo z vagona na nasprotno stran postaje, vse po navodilih našega špitalskega vodnika. Za nami je zlezla, z istega vagona, iz sprevodniške kabine neznana mlada ženska, zavita v UNRRA odejo, in nas debelo gledala, mi pa njo. Ob naslednjem vagonu se je ustavil železničar in očividno vaje takih „zastonjkarjev“ brez besed svetil, da smo pobrali svoja šila in kopita. Lesti smo morali pod vagoni dveh tovornih vlakov, ki sta imela lokomotivi že pripeti. Če bi kateri potegnil! Nato skok na travnik, preko jarka, še en skok; zaletel sem se v temi v bodečo žico, ki me je pobožala po nosu in sem se potipal, pa takoj začutil kri. Začutili smo stezo. Na svobodi! Z drugega brega smo začuli v

megleni temi glas zvona. Zvonilo je k sobotnemu dnevju. Pričelo je rahlo rositi. Umaknili smo se kakih sto korakov navkreber ter sedli kar v mokro po tleh pod drevesom. Ob šestih se je pričelo po malem svitati. Počasni smo se mogli razgledati. Spustili smo se po poti na cesto in obšli kolodvor. Na mostu smo zvedeli za bolnico, ki je bila naš cilj. V njej je živel kot begunec župnik Kristanc. Potrkali smo pri nekih stranskih vratih in odprla nam je usmiljena sestra bolničarka. Zvedeli smo, da je gospod župnik pri maši v bolniški kapeli. Hiteli smo za njo po dolgih hodnikih in stopili v majhno kapelico.

Spomnil sem se na pisemce, ki mi ga je v Špitalu s prtljago prinesel študent Vrenko, bilo je od kolega prof. Luskarja, salezijanca. Obljubljal mi je, da bodo „jutri, v soboto prvokrat brez mojega vodstva taboriščni dijaki pri maši in jo darovali zame, ki bom takrat že rešen.“ Spomnil sem se na pisemce, ki sem ga vtaknil v mali žep na prsih. Zavedel sem se: bilo je tričetrt na sedem. Prav zdajle so pristopili moji dijaki v Edlingu nad Špitalom k sv. obhajilu, tudi zame, pri redni sobotni recitirani maši, ki sva jo z njimi imela redno vsako soboto s katehetom Luskarjem. Kako so čudežna božja pota! Padel sem na kolena na klečalnik ob vratih, ves blaten in nisem se mogel vzdržati ihtenja, da so nekateri navzoči začudeno pogledali.

Župnik nas je po maši seveda prijazno sprejel in pogostil. Opisal nam je pot na Schermberg nad mestom, kjer pri usmiljenih sestrah v domu za slaboumne pastiruje tudi begunski kanonik Koretič. Tja smo se namenili, da prespimo največjo utrujenost.

Tudi tu smo bili nadvse prijazno sprejeti. Postrežba je bila za nas naravnost razkošna. Vsega tega nismo pričakovali od dobrih sester. Vse popoldne sem se trudil, da bi zaspal, a bilo je vse zaman. Tudi ponoči se še nisem umiril.

Nedelja, 16. 11. 47

Zjutraj smo bili pri maši in obhajilu med usmiljenimi sestrami. Dan smo porabili za počivanje in smo ga večji del prespali. Čutil sem v sebi popuščanje živčne napetosti. Po obedu smo v kapeli adorirali, ker je bilo vprav celodnevno češčenje. Bil sem še na kratkem obisku pri s. prednici. Razlagal sem ji naše dogodke. Sočutno me je povabila, naj se pri njih za nekaj dni odpočijemo. Nato smo vse popoldne prespali.

Ponedeljek, 17. 11. 47

Martin je odšel z ranim vlakom v Bad-

gastein do znanca zaradi službe. Midva z Markom sva pa mahnila po sedmi maši peš proti Pongauu. Loteval se me je počasi čut prostosti, čeravno sva bila brez vsakih papirjev.

Ob vhodu v vojaško taborišče sva takoj zvedela, da je tu Drčar. Našla sva ga in naju je takoj pospremil v St. Johann v avdienco k ameriškemu zastopniku CIC, ameriške vojaške policije.

Bila sva nadvse prijazno sprejeta. Gospod je bil o najini usodi že informiran. Na prošnjo, naj mu vse od kraja razloživa, sva odkrito priznala vse. Pravil sem mu vse po vrsti o dogodkih zadnjih dni, posegal nazaj v začetek našega preganjanja in opisal vse razmere v angleški coni, kakor je še sam izpraševal. Priznal sem mu, da si ne moreva samemu sebi dopovedati, da bi bilo zdaj konec nevarnosti. Zato sem končal svoje pripovedovanje z izjavo, da prihajava k njemu kot predstavniku ameriških oblasti na najinem begu in ga prosiva zaščite ter pomoči. Pomiril naju je, da sva tu zdaj brez skrbi in nama obljubil ameriškostirirjezično DP izkaznico s fotografijo. Bog bodi zahvaljen!

Drčar je še včeraj sporočil, da skupina beguncev iz Špitala, s katero bi bila morala midva iti preko Štajerske v ameriško cono, zaradi neznanih ovir še ne more priti. Napovedal se je dr. Blatnik sam, da pride gor. Kakšna milost spet za naju, da nisva šla na oni transport!

Kako morajo biti doma naši srečni! Za včeraj so baje tudi spet napovedali Titovci miting s kolinami in vinom.

Dopoldne smo po maši in obhajilu šli vsi trije v taborišče St. Johann in Pongau. Za Martina sva oskrbela vse potrebno, da dobi lahko takoj službo v Bischofshofenu in z delom tudi potrebne papirje.

V taborišču smo našli srbsko družinico, moža in ženo s 6 tednov starim otročičkom. V sneženem in deževnem viharju so na odprtem vagonu pribežali

za nami, prav kakor mi, med drvimi. Baje tako „na črno“ dnevno uhaja na desetine ljudi iz angleške zone.

Po Drčarjevem pripovedovanju so blokiral 12. barako in postavili pred vrata strojnico. Iskali so njega. Prijeli in izpustili so tudi Logarja.

Zvečer sneži vedno močneje.

Sreda, 19. 11. 47

Martin je odšel v St. Johann. Midva sva porabila dan za pošto. Pisal sem Cilki in p. Zakrajšku v Ameriko. Popoldne sva šla na obisk k župniku Kristancu.

Četrtek, 20. 11. 47

Odšla sva z Markom v Schwarzach na jutranji vlak. Na postaji sva našla Bitenca z družino, Drčarjevo družino in še nekaj drugih beguncev iz Špitala. Prišli so ponoči „na črno“ v tovornem vlaku.

Pa so baje imeli smolo. Zlezli so menda na špitalski postaji na napačen vlak. Nekateri so se v strahu razbežali, ker so mislili, da pojde vlak proti Beljaku. Drugi pa so le vztrajali in uspeli. Spremila sva jih v pongausko taborišče. Z naslednjim vlakom sva se odpeljala v Salzburg. Ker sva imela priporočilo od špitalskega dekana, sva iskala nadškofa; a zaman, ni ga bilo doma. Tudi pri Ilcu, bogoslovcu, nisva mnogo uspela. Tik pred najinim odhodom zvečer je dobil telefonsko sporočilo, da bova lahko dobila mesto za delo pri zidarskih delih v materinski hiši usmiljenk.

Ker ni bilo priložnosti za prenočitev, sva odhitela, da sva ujela zadnji vlak za Schwarzach. Med vožnjo sem v temi molil rožni venec in spet razmišljal, kaj nam utegne prinesiti jutrišnji dan, petek.

V taborišču je bila strašna gneča. Komaj sva dobila prenočišče.

Prihodnjič dalje

Slovenska begunska gimnazija v Špitalu

Umrl je DR. FRANC GNIDOVEC,

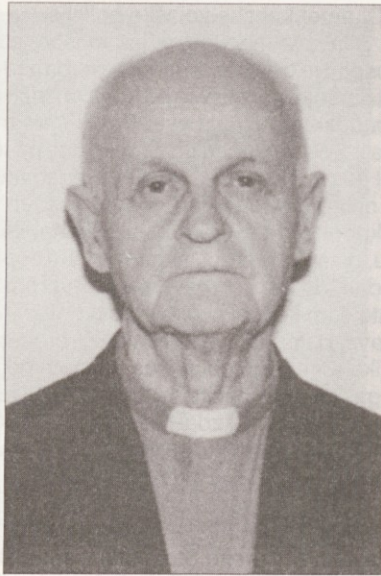
bivši rektor Slovenskega semenišča

V torek, 19. februarja 2002, je umrl v ustanovi reda Don Orione v Claypolah pri Buenos Airesu dr. Franc Gnidovec, bivši rektor Slovenskega semenišča v izseljenstvu in Rožmanovega zavoda v Adroguéju. Pogrebno mašo je vodil mons. dr. Jure Rode ob somaševanju slovenskih in argentinskih duhovnikov v župnijski cerkvi Naše Gospe Fatimske v buenosaireskem predmestju Lomas del Mirador in ob udeležbi slovenskih in argentinskih vernikov, ki so napolnili svetišče. Pokopan je v Claypolah na domačem pokopališču reda Don Orione.

Rojen je bil 29. marca 1914 v Ajdovcu. Ljudsko šolo je obiskoval v Ajdovcu, Mirni peči in Novem mestu, gimnazijo pa prvi razred v Novem mestu, naslednje razrede do osmega z maturo (l. 1933) pa na Škofjski klasični gimnaziji v Šentvidu. Semenišče s teološko fakulteto v Ljubljani (1933-1938) je dopolnil pozneje s teološkim doktoratom leta 1942 prav tam. Mašniško posvečenje je prejel 3. julija 1938 v Ljubljani.

Duhovniško je deloval v domovini kot kaplan v Št. Petru-Otočcu pri Novem mestu (1939-41) in nato kot prefekt v Škofjovih zavodih (med vojno preseljeni v Baragovo semenišče v Ljubljani) 1941-45. V maju 1945 je odšel z drugimi begunci na Koroško in kmalu prišel v Italijo, kjer je v begunskem taborišču v Senigalliji in Barletti na gimnaziji pod zavezniško vojno upravo poučeval latinščino, grščino in filozofijo (1945-47).

Leta 1998 je dr. Gnidovec dočakal jubilej svoje biserne maše. Ob tisti priložnosti ga je obiskal takratni urednik naše revije prelat Jože Škerbec in se z njim pogovarjal, med drugim tudi o slovenskem semenišču v izseljenstvu, s katerim je bil jubilan tako povezan, da je s pripovedovanjem o življenju semenišča nehoté odkrival tudi svoj „curriculum vitae“. Kar sledi, je povzeteleknjunega pogovora z nekaterimi dopolnili.

Delovanje v Argentini

Prelat dr. Alojzij Odar ga je, kot rektor novega slovenskega semenišča v izseljenstvu, v septembru 1947 imenoval za docenta dogmatike v semenišču, ki se je že pripravljalo za selitev iz Italije v Argentino v provinco in škofijo San Luis. Imenovanje je sprejel in v San Luisu nastopil novo službo proti koncu aprila 1948. V tem času so že bili ob rektorju Odarju profesorji dr. Ivan Ahčin, dr. Ignacij Lenček, dr. Filip Žakelj in spiritual duhovni svetnik Alojzij Košmerlj. Bogoslovcev je bilo vsega skupaj 31. Glavna predavanja profesorja Gnidovca so bila do konca semenišča iz dogmatike in delno sholastične filozofije. V avgustu l. 1951 se je semenišče preselilo v Adrogué, predmestje Buenos Airesa, v nadškofiji La Plata in je tam ostalo do konca svojega delovanja (1965).

Po novem letu 1952 je prišel iz Clevelanda za dva meseca, vdrugič, na obisk v Argentino škof dr. Gregorij Rožman. Ob tej priložnosti se je prelat Odar zaradi utrujenosti in bolehnosti odpovedal mestu rektorja semenišča, ostal pa je še naprej dekan teološke fakultete. Za rektorja semenišča pa je škof imenoval profesorja Gnidovca.

Obenem je bil tedaj ustanovljen semenišču pridruženi slovenski dijaški zavod, kjer bi sinovi slovenskih družin obiskovali bližnjo državno gimnazijo, v zavodu pa prejemali dobro krščansko vzgojo in v sobotni šoli slovenskega srednješolskega tečaja primerno slovensko izobrazbo. V začetku šolskega leta sredi marca so začeli z devetimi gojenci. S zavodarji se je srečaval dr. Gnidovec zlasti ob sobotah, ko jim je razlagal slovensko zgodovino, zemljepis in latinščino. Zavod so imenovali „škofov“ ali „Rožmanov zavod“ in je deloval 26 let (1952-1977).

Že naslednje leto je 20. maja 1953 nepričakovano umrl prelat dr. Alojzij Odar, prvi rektor semenišča in dekan njegove teološke fakultete. Že v domovini je zaradi hudih duševnih naporov bolehal na srcu in je umrl zadet od srčne kapi. Njegovo delo na teološki fakulteti je kot nje prodekan prevzel profesor dr. Ignacij Lenček, ki je že od začetka bil njen tajnik.

Dobrih šest let pozneje se je od svojega semenišča v Argentini za vedno poslovil njegov škof dr. Gregorij Rožman, ko je 16. novembra 1959 umrl v Clevelandu. Mesec dni po smrti škofa Rožmana je Sveti sedež zaradi spremenjenih razmer in ob zmanjšanju števila slušateljev z dekretom Kongregacije za semenišča in univerze dne 19. decembra 1959 ukinil teološko fakulteto tega semenišča, ki je po svoji naravi prišlo pod jurisdikcijo škofa v Ljubljani. Ker ob tedanjih političnih razmerah ni mogel imeti svobodnih zvezs političnimi izseljenci v Argentini, je tedanji ljubljanski škof mons. Anton Vovk 16. februarja 1960 imenoval za svojega delegata za to semenišče jezuita p. Antona Prešerna, ki je bival v Rimu kot generalni asistent za slovenske province jezuitskega reda. Slovenskemu semenišču je bil skrben predstojnik do smrti dne 7. marca 1965.

V tem času je 14. februarja 1960 po hudem trpljenju umrl zaradi raka profesor dr. Ivan Ahčin. Bil je najstarejši profesor tega semenišča, a mu je še malo manjkalo do 63 let.

Ko so v semenišču odhajali prvi profesorji, so se že v ustanovi sami oblikovali dobro pripravljene novi teologi-predavatelji, ki so proti koncu semenišča stopili na mesto prejšnjih in so z vso jasnostjo obravnavali vsak svoj predmet. To so bili: dr. Lojze Kuko-

vica, ki je kmalu odšel k jezuitom, dr. Branko Rozman in dr. Jože Rant, od zunaj pa je prihajal za kanonsko pravo dr. Mirko Gogala.

Ko je bila teološka fakulteta ukinjena, je bilo v semenišču še sedem bogoslovcev, ki bi končali študije v petih letih. Vodstvo se je dogovorilo za načrt dela v teh letih. Glede na to je profesor dr. Lenček pohitel s predavanji moralne teologije, da je mogel proti koncu leta 1962 oditi v Nemčijo, kjer je imel med škofi prijatelje iz Germanika v Rimu in skupnega študija na Gregoriani. Imel je šele 53 let, a ga je zdelovala sladkorna. Ko je leta 1973 dosegel tam upokojitev, se je preselil v Gradec (Avstrija) in tam leta 1974 umrl.

Kot je bilo po ukinitvi teološke fakultete v semenišču zamišljeno, je bilo 18. decembra 1965 zadnje duhovniško posvečenje dveh novomašnikov, ki sta bila Marjan Bečan in Edo Škulj. Tako je to Slovensko semenišče v izseljenstvu po 20 letih delovanja (1945-1965) končalo svoje poslanstvo v Argentini.

Ostal je od te ustanove še Rožmanov zavod. Tedaj je po končanem semenišču odšel prof. dr. Branko Rozman, ki je v tej ustanovi v devetih letih delovanja izvršil veliko delo (1957-1965): kot prefekt v zavodu in glavni vzgojitelj mladine ter kot ekonom in profesor v semenišču. Dobil je njemu primerno poslanstvo v slovenskem izseljenstvu, v Nemčiji v Münchnu, ki ga je vršil prav tako uspešno. Rožmanov zavod je deloval, vedno pod vodstvom dr. Gnidovca, do konca leta 1977.

Že pred tem je nova škofija za tiste kraje, Lomas de Zamora, izražala željo, da bi dobila zavodove prostore za novo škofijsko semenišče, ki ga še niso imeli. V začetku leta 1978 je bilo tej želji nove škofije ustrezno, ker Slovensko dušno pastirstvo, ki mu je bilo ponujeno, tega ni potrebovalo. Škof v Lomas de Zamora pa je izrazil svoje veselje z izjavo: „Semenišče smo dobili kot dar z neba.“

Zadnjima dvema starejšima profesorjema, ki sta še tam živela (rektor Gnidovec in spiritual Žakelj), je bila iz semeniškega imetja kupljena posebna hiša v kraju Lomas del Mirador za njihuno upokojitev. Zakaj profesorji v semenišču so vsa leta delali brez prave plače: imeli pa so tam stanovanje in hrano. Nobenemu od upokojencev ni

manjkalo dela. Spiritual dr. Žakelj je deloval v farni cerkvi Fatimske Gospe, blizu njune hiše, bivši rektor dr. Gnidovec pa v stolnici v San Justu, kamor tudi ni bilo daleč. Tako je bilo do smrti dr. Žaklja 25. novembra 1990; potem pa je njegovo delo v cerkvi Fatimske Gospe nadaljeval prof. Gnidovec do enega leta in pol pred smrtjo.

V letih 1967-69 je predaval tudi staroslovanščino in teologijo na buenosaireški podružnici Ukrajinske univerze sv. Klemenca. Za Marijino leto 1954 je napisal obširno knjigo *Mati našega Odrešenika*, pozneje pa *Las religiones del mundo actual (Verstva današnjega sveta)*, Buenos Aires 1977). Pisal je predvsem v duhovniško revijo *Omnes Unum* in v revijo *Duhovno življenje*. V DŽ je objavljal svoje *Spoštinje na mater*, kar je potem izdal leta 1972 kot ponatis, priredil in v samozaložbi je izdal (1987) knjigo *Marija Jarc: Alfonz Jarc iz Ajdovca*, za tisk pa je priredil knjigo *Alojzij Zupanc: Zgodovina Ajdovca* (SKA, 1988). Predaval je na duhovniških sestankih in na druge načine sodeloval s slovensko skupnostjo v Argentini.

Ko je zbolel in telesno tako opešal, da je potreboval stalno zdravniško in drugo oskrbo, so ga prijatelji po njegovi želji odpeljali 22. novembra 2000 v starostni dom reda Don Orione v Clappolah, kjer je v začetku lahko še vsak dan somaševal skupaj z drugimi duhovniki.

Pokojni dr. Gnidovec je bil zgled duhovnika-molilca. Dnevno in po dolgo časa je preklečal in premišljeval v semeniški kapeli, gojil je iskreno in globoko pobožnost do presvetega Rešnjega telesa, do Marije, resno zbran pri maševanju. Načrtno si je prizadeval za dosledno asketsko življenje in težil za krščansko in duhovniško popolnostjo. Kot človek je bil skromen, urejen, natančen, ponižen. Kot vzgojitelj je bil strog in zahteven do sebe in do drugih, pri tej navidezni strogosti pa ni mogel skriti dobrote in volje, čim bolj temeljito vzgojiti bogoslovce in gojence. Kot bivšemu rektorju Slovenskega semenišča v izseljenstvu se mu priporočajmo, naj nam izprosi veliko dobrih duhovniških, redovniških in misijonskih poklicev!

Naj zvesti služabnik prejme bogato plačilo za prestano trpljenje in delo v službi Božjega kraljestva!

PISMO

Meagui, 3.2.2002

Spoštovani gospod urednik!

Vam in vsej vaši ekipi se lepo zahvalim za revijo „Duhovno življenje“. Vsi slovenski misijonarji tukaj jo radi beremo. V njej dobimo veliko novic, novih spoznanj in spodbud za naše delo in življenje. Občudujemo vaše delo in življenje Slovencev v Argentini.

Naj vas Bog vse še naprej blagoslavlja.

Vsem želim vesele in blagoslovljene velikonočne praznike in lep pozdrav

Ivan Bajec.

Mission catholique, Meagui
Soubré B.P. 1130
Côte d'Ivoire

ZGODILO SE JE V SLOVENIJI

Pred 70 leti: 31.03.1931 ljudsko štetje na ozemlju Dravske banovine: 1.144.298 prebivalcev.

Pred 60 leti: 06.04.1941 zasedba in razkosanje Slovenije; 27.04.1941 ustanovljena „Protiimperialistična fronta“, fronta proti 'imperialistom' Franciji, Veliki Britaniji in Združenim državam Amerike; zasedba Zavoda sv. Stanislava. Nacizem izvaja načrt za asimilacijo slovenskega naroda, odstranjuje duhovnike in druge izobražence. Iz Štajerske so pregnali 284 škofijskih duhovnikov in 81 redovnih duhovnikov, iz Gorenjske in Zasavja 205 duhovnikov. Italijani obpriljučitvi na začetku puste Cerkev, upravo in šolstvo v obstoječih okvirih.

KRATKE NOVICE

VATIKAN — Kongregacija za bogoslužje in zakramente je 3. oktobra 2001 objavila prenovljeni Rimski martirologij, to je seznam vseh svetnikov in blaženih, ki jih je Cerkev formalno priznala. Iz stare izdaje so izključili nekatera dvomljiva imena, dodali pa so 6.538 na novo razglašeni, med njimi tudi bl. Antona Martina Slomška. (*Ave Maria*)

Duhovno življenje je objavilo

PRED 60 LETI (1942)

APRIL

VELIKONOČNA SPOVED

Izseljenski duhovnik Janez Hladnik: „Velikonočna spoved je potreba in dolžnost vsakega kristjana, ki hoče biti deležen blagoslova svete vere. Ni to iznajdba duhovnikov, temveč ustanova Kristusova v blagor vernikom. Priliko za spoved imate v vseh cerkvah. Po slovensko pa pri sv. Rozi (Belgrano 2210) vsako dopoldne in v soboto popoldne in zvečer, ter v José Ingenieros v kapeli patrov frančiškanov, tri kvadre od mostu Gral. Paz in Av. Irigoyen v Villa Devoto.“

VELIKONOČNA NEDELJA

Na **Avellanedi** je dušni pastir Kolo- man Kisilak na veliko soboto imel cel misijon. Na veliko nedeljo, 5. aprila, je vstala skoraj cela kapela in pristopila k svetemu obhajilu. „V prelepi zbranosti in ob čudovitem petju so postala naša srca mehka in smo občutili nekoliko one sreče in miru, katerega daje Gospod dušam, ki se mu zaupajo in se Njemu bližajo.“

Na velikonočno nedeljo se je vršila slovenska sv. maša tudi v **kripti sv. Roze**. Prostorna cerkev je bila polna rojakov, „ki so prihiteli z vseh vetrov in strnili svoje prošnje v skupno molitev za večni pokoj naših vojnih žrtev in za blagodejni mir domovini. Pevski zbor je izborno izpolnil svojo nalogo.“

PRVO SVETO OBHAJILO

Prvo sveto obhajilo je bilo 19. aprila na Paternalu (Paz Soldán 4924). Rojaki so mogli prijaviti svoje otroke tam ali pa pri kaplanu Janezu Hladniku. „Nikar ne odlašajte, ker bo sicer prepozno in ne bo mogoče prav pripraviti otrok.“

Letos je bilo število majhno. Bilo je samo šest prvoobhajancev, „a bila je vendarle tako lepa ta slovesnost, ko so spremili večji bratci in sestrice svoje male k božji mizi in je tudi polna kapela rojakov obudila spomine onih dni, ko so

nedolžni prvič sprejeli Gospoda Jezusa v svoje srce.“

Po končani pobožnosti je otroke čakalo presenečenje: poslovljni obisk gospe ministre.

POSLOVIL SE JE DR. IZIDOR CANKAR

„Pred petimi leti je prišel v Buenos Aires dr. Izidor Cankar kot jugoslovanski poslanik. Sedaj se je poslovil in odšel na novo poslaniško mesto v Kanado. Prijatelji in društva so priredili poslovilno večerjo, ki je dala izraza hvaležnosti do g. ministra.

Za Slovence v Argentini je storil marsikaj dobrega. Viden njegov uspeh je šola na Paternalu in skupni slovenski tednik *Slovenski list*. Tudi *Duhovno življenje* je imelo v dr. Cankarju svojega zvestega bralca in podpornika, za kar mu izreka toplo zahvalo.

Gospod minister je kot dragocen spomin na svoje delo vzel s seboj tudi vse letnike *Duhovnega življenja*, lepo vezane in s tem na prav poseben način pokazal v kako velikih čisljih ima to revijo.“

PRIŠEL JE NIKOLAJ VILHAR

Novi svétnik jugoslovanskega kraljevega poslanstva g. Nikolaj Vilhar je prispel v Buenos Aires. Bil je že več let v diplomatski službi in ga je sedaj vlada poslala v Južno Ameriko. Novi g. svétnik je vnuk znanega slovenskega pesnika Miroslava Vilharja. Dobrodošel med nami!“

UMRL JE JANEZ ZAMJEN SDB

„V Fortín Mercedes je 12. marca umrl salezijanski duhovnik Janez Zamjen, doma iz Mengša. Pred 30 leti je bil že na misijonskem delu v Mehiki. Pozneje se je vrnil v domovino in več let plodonosno deloval v Ljubljani na Rakovniku in na Kodeljevem. Leta 1923 je spet odšel v misijone. To pot je prišel v Patagonijo. Od leta 1929 je deloval v salezijanskih vzgojnih zavodih, najprej v Bahía Blanca, pozneje pa v Fortín Mercedes,

kjer je umrl nagle smrti po daljšem bolehanju.“

ZAHVALA ROJAKOM

Janez Hladnik: „Na mojem 14-dnevem potovanju po Argentini me je spremljalo lepo vreme. A še več mi je bila vredna ljubeznivost rojakov, s katero so me sprejeli. Naj se zahvalim Gergoletovim v La Gilda, nadalje Vidičevim v Mendoza, Marušičevim in Ušajevi Štefki v San Rafaelu, Mahničevim v Puente del Inca ter salezijancem v Santiagu, kjer so mi preskrbeli za spremstvo in oskrbo v dneh mojega bivanja.

Podrobno o tem potovanju bo že opisano v Duhovnem življenju tekom leta.

IZLET V BERISSO

Avellanedski cerkveni pevci, katerim se je pridružilo tudi nekaj drugih, so 26. aprila odšli na skupni izlet v Berisso. Pri sv. maši je bilo 112 ljudi. Dušni pastir Janez Hladnik, ki jih je povabil, je poročal: „Po maši smo stopili v gostilno našega rojaka, kjer se je kmalu razgibalo vse in je ob pesmi *Hej, Slovani* oživele vse okrog nas in smo začutili, da je Berisso slovenski zunaj in znotraj, to se pravi: po obrazu in po srcu. Tudi po molitvah se je zbralo mnogo rojakov, nakar smo pohiteli proti domu in spotoma stopili še v estancijo *San Juan*, kjer tudi žive neki rojaki, doma iz Goriških brd. Spet smo zapeli in gospa Anica Rožičeva z nami v lepi cerkvi in kar pozabili, kdaj je padla noč na zemljo.“

PRED 50 LETI (1952)

APRIL

4: Umrl je župnik Roman Figallo župnije pri sv. Juliji, kjer je glavno versko središče Slovencev v Argentini, društveno središče pa uprava časopisov in revij. Pokojniku smo Slovenci dolžni hvaležnost, ker nas je sprejel ob prihodu v Argentino kot oče, nudil župnijske prostore za slovensko središče, poznano po svetu kot *'ulica Victor Martínez 50'*, po domače pa *'na Martincu'*. Sprejel je pet slovenskih duhovnikov v župnijo. Slovenci smo tudi imeli mašo za pokoj njegove duše.

Pri sv. Juliji je nastavljen **nov župnik Pedro A. Gatti**. V sporazumu s kardinalom Copellom, buenosaireškim

+ ODŠLA STA +

Gefka Javoršek,
roj. Grintal

cev, ki so bežali proti Ljubelju na Koroško. Kot desettisoči, je tudi Gefka doživela Vetrinje in spoznala tako lepo, kot tudi trdo plat življenja v taboriščih Lienz in Špital. V obeh taboriščih je Gefka pela pri pevskem zboru pod vodstvom prof. Silva Miheliča, saj so pri Grintalovih že v družini veliko prepeli. Zaposlena pa je bila v taborišču v delavnici za copate.

Po dobrih treh letih so se Grintalovi izselili iz taborišča v Argentino. V Buenos Airesu so se izkrcali oktobra 1948 in se po 14 dnevih odpravili iz Imigrantskega hotela naravnost v Mendoza. Tamkajšnji hribi in gore so jih menda bolj spominjali na Gorenjsko kot buenosaireška ravnina. Gefka se je zaposlila pri slovenskem podjetniku Celestinu Kraševcu, ki je imel v Mendozii slaščičarno, kasneje pa v slovenskem keramičnem podjetju CACES. Takoj se je pridružila organiziranemu življenju mendoške slovenske skupnosti, ki se je v tistih letih povežala v tamkajšnjem Društvu Slovencev, v dušnopastirskem oziru pa je takrat skrbel zanje nedavno umrli jezuit p. Ivan Caserman. Z veseljem je sodelovala pri Dekliškem krožku in pri pevskem zboru, ki je redno spremljal versko, kulturno in družabno življenje slovenskih rojakov v Mendozii. Pevovodja ravnatelj Marko Bajuk jo je kmalu izbral tudi za solistko, ker je imela lep in močan glas.

Gefkina generacija je bila zaradi posledic vojne in revolucije oropana za mirno in srečno življenje v domovini. Morala je iskati prihodnost v tujini, polni negotovosti. A življenje je teklo naprej. Tudi v tujini so se slovenski fantje in dekleta iskali, poročali in ustvarjali nove družine.

Tudi fantje iz daljnega Buenos Airesa so se oglašali v Mendozii, če jim je tako velevalo srce. Med temi, ki so hodili tako daleč „v vas“ in ne zaman, je bil tudi Javorškov Jože. Z Gefko sta se odločila za življenje v dvoje in se poročila na belo nedeljo leta 1960. Po poroki jo je ženin popeljal na Javorškov dom v Ramos Mejiji, kjer je Gefka postala gospodinja takrat še številne Javorškovke družine. Bila je dobra kuharica in še posebej so hvalili njene slaščice. V tem času je bil Jože poleg poklicne zaposlitve tudi cerkovnik v Slomškovem domu, kar je pomenilo tudi zanj dovolj dodatnega dela. Za razne cerkvene slovesnosti je tudi rada pletla vence.

Po nekaj letih sta Gefka in Jože ostala sama na domu. Na žalost je srečno življenje trajalo malo časa. Najprej je zbolel Jože, nato pa še ona. Možganska kap jo je onesposobila za vsako delo. Dve leti je za oba bolnika skrbela njena rodna sestra Tončka, redovnica. Mati prednica ji je dala izredno dovoljenje za to delo usmiljenja. Leta 1988 je Bog poklical k sebi moža Jožeta, Gefki pa se je zdravje poslabšalo, da se je morala zateči v Dom sv. Vincencija, ki ga vodijo lazaristi v Slovenski vasi

v Lanusu. Javorškovke družine in sestra Tončka so dolga leta skrbeli zanj in jo redno obiskovali v zavetišču. Veliko je trpela v začetku, ko je bila še na vozičku, pa tudi potem, ko je bila vezana samo na posteljo. Nikdar ni tožila, vse trpljenje je darovala Bogu. 7. januarja 2002, četrty dan po svojem 84. rojstnem dnevu, se je pridružila svojim dragim v večnosti. Pokopali so jo na pokopališču v Lomas de Zamora.

Pravijo, da usmiljeni Bog še posebej preizkuša tiste, katere ljubi, zato smemo upati, da je njeno dolgo trpljenje že poplačal z blaženostjo v nebesih.

Jože Hribar

Rodil se je 10. marca 1925 v lhanu v družini, kjer je bilo blagostanje. Osnovno šolo je obiskoval v domači vasi, nato so ga starši, deset let starega, poslali v škofove zavode v Šentvid nad Ljubljano. Tam je do nemške okupacije dokončal šest razredov gimnazije. Med okupacijo je eno leto obiskoval nemško meščansko šolo v Do-

nadškofom, je prepustil prostore, ki smo jih imeli doslej, za uporabo Slovincem.

Pobožnosti velikega tedna so bile skupne za vse Slovence v Velikem Buenos Airesu in sicer: veliki četrtek sv. ura pri maristih na Rivadaviji, kjer je govoril Jurak; veliki petek na Belgrano sv. križev pot in govor dr. Filipa Žaklja; za veliko soboto blagoslov jedil, zvečer pa slovesnost Vstajenja na Belgrano. Ta slovesnost s procesijo je zbrala okrog 1400 rojakov. Na veliko nedeljo so bile praznične maše po slovenskih verskih središčih. Na podoben način se je praz-

novalo tudi v Mendozii.

20: *Društvo Slovencev* je priredilo otroško pravljico **igro Josipa Ribičiča V kraljestvu palčkov** v župnijski dvorani v Ramos Mejiji. Režirala sta Anica Šemrov in Martin Mizerit. Sceno je izdelal Vinko Petkovšek, otroško zborno petje sta spremljala na harmoniki in citrah gospoda Čop in Klemenc. O kulturnem namenu igre je pred začetkom igre govoril Rudolf Smersú.

27: *Slovenska misijonska zveza (SMZ)* v Buenos Airesu je v dvorani na Río Bamba uprizorila igro **Tri modros-**

ti starega Wanga, ki jo je napisal Henri Ghéon. Obravnava težki problem krščanskega odpuščanja. Igro je režiral Niko Jeločnik, sceno sta zamislila in izdelala arh. Vladimir Mazi in Marjan Willenpart.

Kronist iz Mendoze poroča: „Naše družine vidno naraščajo, ker vlada v njih pravi krščanski duh. Razen krščanskega nauka, ki ga poučuje dušni pastir Malenšek, se je naši mladini posvetila tudi požrtvovalna gospa Dora Heller, ki je preživela nekaj mesecev v Mendozii“.

mžalah, potem pa je bil mobiliziran v nemško vojsko. Vojaško vežbanje ga je doletelo v Franciji, kjer se je izpopolnil v francoščini, katero se je šest let učil na Škofijski klasični gimnaziji. Potem pa je bil poslan na rusko fronto v Odeso. Od tam se je na čuden način prebil in se vrnil domov. Da ga Nemci ne bi poslali nazaj v Rusijo, se je pridružil partizanom na Štajerskem, ker takrat na Gorenjskem še ni bilo domobrancev. Ker je bil inteligenten, so ga partizani postavili za oskrbnika svojih skladišč. Ko so se pa na Gorenjskem ustanovili domobranci, je takoj pristopil k njim na postojanko v Dolskem. Po koncu vojne je bil vrnjen iz Vetrinja v taborišče smrti na Teharjah. Tam je okusil vso partizansko surovost, zaničevanje in stradanje. Pri zasliševanju se je

znan dobro zagovarjati, pomagala pa mu je tudi znanka partizanka, bivša sošolka, da so ga pomilostili. Vendar so mu še vedno grozili s smrtjo. Ko pa je zvedel, da so starši ostali v Avstriji, je z majhno skupino prijateljev na skrivaj zbežal v Avstrijo. Na meji ga je prišla angleška vojaška policija in ga zasliševala, da ga identificira. Ko je na zaslišanju odgovoril, da je študent klasične gimnazije, mu je angleški policist rekel: „Če si klasik, pa deklamiraj Ilijado v grščini!“ Jože mu je res deklamiral, kar je hotel Anglež. „Vidim, da ne lažeš,“ mu je rekel ob koncu in ga pustil, da je prišel v špitalsko taborišče. Tu se je vpisal v begunsko gimnazijo ter naredil sedmi in osmi razred z maturo.

Včasih se je Jože pošalil: „Vidiš, vojaščino sem služil kar

KRATKE NOVICE

RIM — Od 3. do 9. septembra 2001 je bil v Sloveniku znanstveni simpozij o etnologu, teologu, duhovniku in mučencu dr. Lambertu Ehrlichu, profesorju na Teološki fakulteti v Ljubljani, ki so ga na cesti ubili vosovci 23. maja 1942 zaradi protikomunističnih nastopov in prizadevanja za ustanovitev slovenske vlade po kapitulaciji Jugoslavije. Simpozij sta organizirala papeški zavod Slovenik in Slovenska teološka akademija s sedežem v Rimu. (*Ave Maria*)

trem cesarjem: Hitlerju, Titu in Rupniku.“

Ob selitvi beguncev iz taborišča se je družina odločila za Argentino. Nastanili so se v kraju Lourdes, kjer so živeli do smrti staršev. Potem si je kupil majhno hišo v Villa Tesey in tam delal kot mizar do konca življenja. Imel je sloves zelo dobrega mizarja. 25. novembra 2001 je

nenadno zbolel. Dobri sosedje so se zavzeli zanj in poskrbeli, da je prišel v bolnišnico Posadas v Ramos Mejiji. Vseh šest tednov, ko se je tam zama boril z zahrbtno boleznijo, nikdar ni bil sam. Ves čas so zanj skrbeli sorodniki in mu v vsem stali ob strani. Jože je lepo uredil tudi svoje račune z Bogom in končno 8. januarja 2002 izdihnil.

29. julija 2001 je bila krščena v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj SAŠI SELAN, hči Marka in Angeliške, roj. Smole; botrovala sta ji Kristina Kremžar Rode in Miha Bokalič; krstil jo je g. Franci Cukjati.

19. januarja 2002 je bila krščena v kapeli ljubljanskega ordinariata KATJA EMA RODE, hči Andreja in Monike, roj. Bukovec; botri sta ji bili Marija Koželj in Helena Rode; krstil jo je nadškof dr. Franc Rode.

IZ NAŠE KRONIKE

Koncert Mešanega pevskega zbora

San Justo. Kot zaključek praznovanja 30. obletnice ustanovitve je zbor pripravil v soboto, 22. decembra, v Našem domu v San Justu koncert. Veliko število rojakov se je zbralo na pokritem dvorišču Doma. V začetku je vse navzoče pozdravila predsednica Našega doma ga. Mici Malavašič Casullo. Zboru je čestitala k lepemu jubileju in se zahvalila za vse opravljeno delo. Ustanovitelj zbora je g. Andrej Selan; od leta 1992 pa ga vodi njegova hčerka prof. Andrejka Selan Vombergar.

Koncert se je pričel z narodno pesmijo: *Pa se sliši*; sledile so: *Teku sem dol po dolin in Dečle, to mi povej*. Moški zbor je zapel venček koroških narodnih pod naslovom: *Juhe, pojdamo v Škofce*. Potem je zbor zapel: *Marko skače, Večerni zvon* in argentinsko narodno: *Una pena nuevamente* ter mehikansko *La cucaracha*. Skupaj z bivšimi pevci so zapeli: *El Molinero* in *Planinsko*.

Med odmorom so si gostje ogledali razstavo slikarja Ivana Bukovca: „Akwareli iz Slovenije“. Lepe slike slovenskih pokraj in so namreč krasile koncertni prostor.

V drugem delu so zapeli sledeča dela. *Cantate Domino*; Gallusov *Resonet in laudibus, Ave Marija* (Anton Bruckner) ter *Exultate justi* (Ludovico Vladana), *Elijah Rock* (negro spiritual). Za zaključek pa še: *Los Reyes Magos* in *Gloria* (Misa Criolla).

Poleg zbora so peli sledeči solisti: Marcel Brula, Andrej Grilj in Martin Selan. Na orglah je spremljala zbor Anka Savelli Gaser. Med skladbami Ramirez pa še Franci Grilj (charango), Anči Puntar (kitara), Pavel Erjavec (boben), Marta Selan in Gregor Modic (tolkala). Za luči in zvok sta skrbela Janez Jereb in Pavle Malovrh. Programe je pripravila Erika Indihar. V besedi je nastop povezovala Pavlinka Zupanc. Lepo jubilejno sceno je pripravil g. Tone Oblak.

Na koncu se je zboru v imenu skupnosti zahvalil predsednik Zedinjene Slovenije g. Tone Mizerit. Ustanovitelju in sedanji zborovodkinji se je v imenu članov zbora zahvalil Matjaž Čeč. Zahvalil se je tudi g. Tonetu Oblaku, ki jim vedno pravi čudovite scene in tudi sicer stoji ob strani.

Božični koncert in žive jaslice v San Martinu. V nedeljo, 23. decembra, je zbor iz San Martina rojakom in argentinskim

prijateljem pripravil lepo doživetje, koncert božičnih pesmi. Vršil se je v kapeli zavoda presvetega Srca Jezusovega. Zbor uspešno vodi ga. Lučka Marinček Kastelic. Program je v slovenščini in španščini povezoval Andrej Rezelj. Na orglah jih je spremljala ga. Anka Savelli Gaser. Začeli so z Vittorijevo *Ave Marija*; pred oltarjem so pevci zapeli: *Adeste Fidelis* (Solist Andrej Rezelj). Sledila je pesem: *Tollite Hostias*, nato Sattnerjeva *Sveta noč* in *Slava Bogu na višavah*. Pridružil se jim je otroški zbor in skupaj so dovršeno zapeli: *Christmas Night*. Ob petju so predstavljali žive jaslice. Najprej sta prišla Jožef in Marija ob spremljavi melodije: *Zveseli se, žalostna zemlja*. Ko je zbor zapel *Zveličar nam je rojen* (solista Tone Podržaj in Metka Kahne), je angel položil Jezuščka v jaslice. Pri pesmi *Angelsko petje* se je prikazalo še več angelčkov. *Počivaj, milo Detece*, je zapel solist Janez Marinček, otroški zbor pa pesem: *Ko so se pastirji in mali pastirčki približali jaslicam*. Slika je bila popolna.

Vsi pevci skupaj so zapeli še: *Cancion del Tamborillero*, katero so spremljali s flautami Niko Škulj in Veronika Ullua, z zvončki Danijel Jerman, Luka in Marjan Škulj ter z bobnom Marjan Boltežar. Sledila je Sattnerjeva: *Noč božična*, kjer je pela solo gospa Marija Marinček in *Villancico*.

Za konec pa so pevci in publika zapeli v obeh jezikih: *Sveta noč* in *Noche de paz*. Ko so ljudje že odhajali, so jim pevci poklonili še pesem: *Jesús, alegría de los hombres* in s tem zaključili koncert in predstavitev živih jaslic, pri katerih so poleg nastopajočih sodelovali še Monika Zupanc Filipič, Pavlinka Zupanc in Janez Filipič.

Božičnica v Slomškovem domu je bila v nedeljo, 23. decembra, po sveti maši. Rojaki so se zbrali v gostinski sobi. Prof. Neda Vesel Dolenc je prebrala moderno črtico o praznovanju božiča. Gospod župnik Franci Cukjati je povedal duhovno misel. Vsi skupaj so nato zapeli pesem: *Sveta noč, blažena noč*. Predsednik Slomškovega doma Marjan J. Loboda je voščil blagoslovljene praznike in povabil vse navzoče na skupni božični zajtrk, ki ga je pripravil odbor Doma.

Šolska kolonija v Cordobi. Krovno društvo Zedinjena Slovenija prireja že dolgo vrsto let počitniško kolonijo za otroke v Hanželičevem domu. Tudi letos je kljub krizi in težavam 2. januarja odpotovalo v Cordobo 79 otrok pod skrbnim vodstvom prof. Karla Groznika in sodelavcev: dr.

Alenke Belič, Olge Bohinc, Lučke Mehle, Lučke Oblak, Aleksa Šuca, Metke Trpin, Sonje Zarnik in Andreja Žnidarja. Tam sta jih sprejela v varstvo Kristina in Tomaž Rant, ki oskrbujeta Hanželičev dom in goste, ki želijo preživeti počitnice v lepi naravi. Otroci so se zabavali, se kopali v potoku in bazenih, hodili po hribih, se povzpeli do običajnih izletniških točk v prekrasni pokrajini pod Uritorcom. Preživeli so lepe dni v stiku z naravo in preprostim življenjem na deželi. Obiskali so Capilla del Monte, kjer so imeli možnost, da so poklicali domov, pa še s sladoledom so se sladkali. Prišli so do Paso del Indio in obiskali Zapato. Opravili so obvezen izlet po križevem potu do Kristusa v La Cumbre. Kopali so se v Rio Quilpo in v La Toma, se podali na pot do jeza Los Alzanes, pa je bila predolga. Prišli so na Cabeza del soldado in na Mastil. Poleg teh izletov so imeli organiziran dnevni red. Zjutraj so pospravili in počistili sobe in uredili svoje obleke. Vsako jutro in vsak večer so opravili skupno molitev. V nedeljo jih je obiskal g. Franci Cukjati in jim maševal v kapelici Žalostne Matere božje.

Naučili so se novih pesmi in se izpopolnjevali v slovenščini pri poučnih igrah. Skrbno vodstvo je pripravilo tudi ure ročnega dela, razne športne igre in tekmovanja. Uprizorili so razne nastope in v cerkvi pripravili žive jaslice. Spomnili so se slovenskih misijonarjev in organizirali misijonsko tombolo. Skratka, preživeli so štirinajst srečnih in veselih dni. Vsak otrok, ki je kdaj bil na koloniji v Hanželičevem domu, se tega doživetja vedno rad spominja, kakor tudi tisti, ki smo kdaj sodelovali pri tem lepem delu za šolsko mladino.

Silvestrovanje v San Justo. Kakor vsako leto, so tudi letos v Našem domu v San Justu rojaki skupno pričakali novo leto. Predsednica gospa Mici Malavašič Casullo je po lepi slovenski navadi pokadila in pokropila vse prostore Doma. Sledila je samopostrežna večerja, ki so jo pripravile članice odseka Zveze mater in žena. Gostje so si lahko ogledali razstavo fotografij letošnjih prireditev v Domu. Predsednica je nato pozdravila vse navzoče, se zahvalila za sodelovanje med letom in voščila srečno novo leto. Ob Straussovih valčkih se je zavrtelo dvajset mladih parov. Opolnoči so odborniki doma stopili na oder in voščili vsem srečno in blagoslovljeno novo leto. Nato so si navzoči med seboj voščili vse najboljše za leto 2002, ki prihaja. Še dolgo v noč so se zabavali ob prijetni glasbi.

malo za šalo...

KOKLJA — Metka nikakor noče v posteljo. Mati jo poučuje: „Bodi tako pridna kot piščančki. Brž, ko se zmračí, gredo spat.“

„Že res“, pravi Metka, „a gre koklja tudi z njimi.“

POLICIST — Turist vpraša policista:

„Ali lahko tu parkiram?“

„Ne!“

Turist se razburi:

„Kaj pa vsi ti parkirani avtomobili?“

„Ti niso vprašali.“

VRABCA — Vrabca sta našla konjsko figo in zatrkujeta. „Čuj, ali ti lahko povem en dober vic?“ reče prvi. „Le povej“, prikima drugi, „samo pazi, da ne bo neokusen, ko ravno jeva!“

RADOVEDEN — Gregor gleda župnika, ko s kladivom in žeblijo popravlja plot.

„Bi se rad česa naučil?“ ga vpraša župnik.

„Ne, ne! Le zanima me,

kaj rečejo župniki, kadar se udarijo po prstu.“

EDINA — Ona: „Dragi, ali sem jaz edina ženska, ki si jo ljubil?“ On: „Da, in povrh vsega si tudi najlepša!“

GOVEDO — Utrujen popotnik potrka na vrata kmetije. „Oprostite, ali imate morda kozarec mleka?“ Kmetica odmaje z glavo: „Žal ne. Odkar mož dela v tovarni, pri hiši nimamo nobenega goveda več.“

ŽENE — „Z mozem se vsak teden vsaj enkrat skregava.“

„Midva pa ne. Moj dobi-va plačo le enkrat mesečno.“

ŠTORKLJE — Mamica in sin hodita po živalskem vrtu. Ustavita se pred slonico z mladičem.

„Mami, kako pridejo sloni na svet? Samo nikar mi ne reci, da jih prinašajo štokrlje!“

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Zgodovino pozabijo najprej tisti, ki so jo delali.
- Imel je fenomenalen spomin: zapomnil si je samo to, kar so drugi pozabili.
- Tisti, ki so v socializmu lagali, v demokraciji nakladajo
- To, kar smo si skuhal, bodo morali pojesti naši vnuki.
- Uspešno smo se vključili v mednarodno delitev dolgov.
- Varnost države imajo na skrbi najbolj nevarni ljudje.
- Včasih je političen dialog pogovor gluhega z nemim.
- Slovenci smo šovinisti samo do Slovencev.
- Prav je, da so dan, posvečen zmagi nad komunizmom, praznovali predvsem komunisti. Premagali so sami sebe in premagancem velikodušno odpustili njihove zablode.
- Na Slovenskem prevladujejo gospodarske družbe z neomejeno neodgovornostjo.
- Vrnite mi to, kar sem vam vzel.
- Hočete spoznati krivce? Oglejte si spomenike.
- Volite najboljše! Bil bi že presrečen, če ne bi izvolili najslabših.
- V politiki po pomladi navadno pride zima.
- V političnih cirkusih z velikim uspehom nastopajo požiralci obljud.
- V polovičnih resnicah je komaj deset odstotkov resnice.

KJE JE KAJ

Spreobrnitev vseh bo rešitev

za vse - Jure Rode	65
Z menoj se radujte - Vladimir Kos	66
Bog zmaguje nad logiko smrti - Nadškoj Franc Rode	67
Nič ne imej s tem pravičnim - md	68
V Assisiju skupaj za mir — Jurij Paljk	71
Kaj je pravzaprav krščanstvo? - Alojz Rebula	72
Važnost molitve in vztrajnosti v njej - Sv. Avguštin	73
Janez Krstnik de la Salle - Damijan	

Deveuster - Silvester Čuk	74
Mati Terezija iz Kalkute - Prevaja Metka Mizerit	75
Maria Goretti - zgled čistosti in ljubezni - Lojze Kukovica	76
Vznemirjenje ničemur ne služi - P. Pij	78
Angel ozdravljenja - Anzelm Grün	78
Cerkev sv. Frančiška Asiškega - Metka Mizerit	79
Kjer mi zibka tekla je, tega kraja jaz pozabim ne - Alojz Uran	80
O veselju - Ciril Čuk	81
Iz življenja Cerkve	82

Dr. Branko Rozman - zlatomašnik -	83
O kontinuiteti - Odgovor predsednika države - Branko Rozman	84
Vprašujete - odgovarjamo	85
96 let Nežke Godec, roj. Šircelj ..	86
Moj in naš beg - Prof. Božidar Bajuk	88
Umril je dr. Franc Gnidovec -	90
Pismo -	
Zgodilo se je v Sloveniji	91
Duhovno življenje je objavilo pred 60, 50 leti	92
Odšla sta	93
Kratke novice	66, 86, 87, 91, 94
Iz naše kronike	95

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

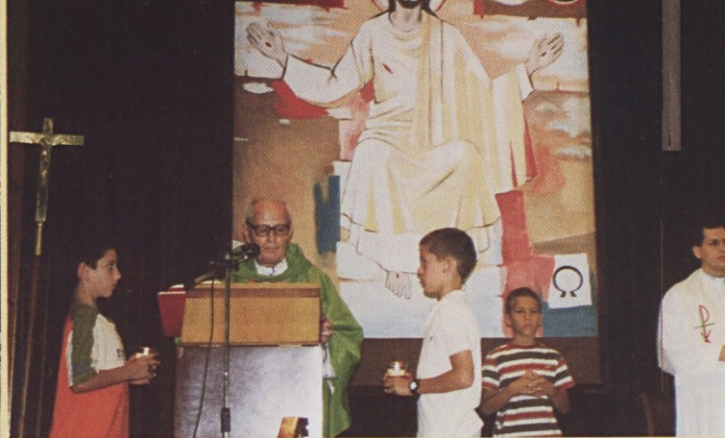
Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877- Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - Fax: +54-11-4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2002: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osební) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

1. 14. oktobra 2001: Slovesnost blagoslovitve in odkritja plošče v spomin misijonskega zdravnika dr. Janeza Janeža na njegovi rojstni hiši v Dolskem. Ob plošči je njegova sestra.
2. 20. januarja 2002 je obiskal Slomškov dom misijonar p. Lovro Tomažin iz Zambije. Z njim je somaševal Ramoščan dr. Andrej Poznič, ki je prišel na obisk iz Slovenije *Foto: M. Šušteršič.*
3. Voditelj letošnje otroške kolonije v Cordobi, prof. Karel Groznik, s svojimi sodelavci.
4. Silvestrov večer 2001 v Našem domu v San Justu.
5. Tretji letnik SSTRMB na srečanju na sanhuški „Domačiji“.
6. in 7. Taborjenje petošolcev pod vodstvom duhovnega vodja Francija Cukjatija in Francija Žnidarja.

Od zgoraj in od leve:

1. Slovenski duhovniki na srečanju s škofom mons. Andrejem Stanovnikom v Glewu. - 2. Učiteljstvo Slomškove šole v Ramos Mejia ob zaključku šolskega leta z voditeljico Sašo Zupan Omahna in katehetom Francijem Cukjatijem. - 3. in 4. Kraj nekdanjega begunskega taborišča v Špitalu, slikan leta 2001, in špitalsko taborišče, slikano leta 1947. Fotografiji sta posneti z mesta, kjer je bil nekdanji „zvonik“.

Slikano z istega mesta kot prejšnja posnetka a s pogledom proti pokopališču v Edling - 6. Slovenski dom v Mendozii, 9. decembra 2001: Ob podelitvi priznanj učiteljem predsednikom šolskega odbora ob 50-letnici Šole sv. Cirila in Metoda. Od desne: Jernej Bajc, predsednik DS, in Jože Šmon, dolgoletni predsednik šolskega odbora, Ani Štirni Arrigoni, sedanjia predsednica šolskega odbora, in Lenčka Božnar, dolgoletna voditeljica šole. Ob blagoslovitvi spominske plošče 50-letnici Šole sv. Cirila in Metoda v meščanskem Slovenskem domu.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rode
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correio Argentino Suc. 7 Bb. As.
FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 2560